

POHJOIS-KARJALAN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ
HANKINTAKÄSIKIRJA

Liittyy 1.6.2010 voimaan tulleisiin muutoksiin
hankintalaissa (30.3.2007/348)
Hyväksytty kuntayhtymän hallituksessa **27.10.2010**

OHJE/1.11.2010

SISÄLTÖ

1. Yleistä	4
1.1 Hankintaohjeen soveltaminen	4
1.2 Yleiset hankintaperiaatteet	4
1.3 Yhteishankinta ja kuntien välinen yhteistyö.	5
1.4 Laatuvaatimukset	6
1.4.1 Yleiset laatuvaatimukset	6
1.4.2 Tekniset eritelmät	7
1.5 Laadunvarmistus ja –valvonta	7
1.6 Saatavuus ja varastointi	7
2. Hankintamenettelyt	8
2.1 Hankintamenettelyt kansallisen kynnsarvon alittavissa hankinnoissa	8
2.1.1 Yleistä	8
2.1.2 PKKY:n hankintamenettelyt	9
2.2 Hankintamenettelyt kansallisen kynnsarvon ylittävissä hankinnoissa	10
2.2.1 Yleistä	10
2.2.2 Hankinnat kilpailuttaen	10
2.2.3 Hankinnat ilman kilpailuttamista (suora hankinta)	12
2.3 Hankintamenettelyt EU-kynnsarvot ylittävissä hankinnoissa	13
2.3.1 Yleistä	13
2.3.2 Hankinnat kilpailuttaen	13
2.3.3 Hankinta ilman kilpailuttamista (suora hankinta)	16
3. Hankinnoista ilmoittaminen	17
3.1 Ilmoittamisvelvollisuudesta	17
3.2 Ennakkoilmoitus/Kausi-ilmoitus	17
3.3 Hankintailmoitus	17
3.4 Jälki-ilmoitus	18
3.5 Ilmoitus suora-hankinnasta	18
4. Tarjouspyyntömenettely ja hankintakilpailu	19
4.1 Tarjousten pyytämisen yleiset periaatteet	19
4.2 Tarjouspyynnön sisältö	20
4.3 Valintaperusteiden ja arviointikriteereiden asettaminen	20
4.4 Määräajat	21
4.5 Ehdokkaiden ja tarjoajien valinta	21
4.6 Tarjousten vastaanotto ja avaaminen	23
4.7 Tarjousten hylkääminen	23
4.8 Tarjousten arviointi ja toimittajan valinta	24
4.9 Hankintapäätös ja sen pöytäkirjaus	24
4.10 Tiedoksianto	25
4.11 Hankintaoikaisu / muutoksenhaku	25
4.12 Sisäinen tiedottaminen	26

5. Sopimusten tekovaihe	26
5.1 Sopimuksen tai tilauksen tekeminen	26
5.2 Ennakot	26
5.3 Vakuudet	26
5.4 Tavarantoimituksen vastaanotto sekä palvelujen ja urakan hyväksyminen	27
6. Erinäiset määräykset	27
6.1 Esteellisyys ja kilpailuneutraalisuus	27
6.2 Asiakirjojen käsitteleminen ja säilytys	27
6.3 Asiakirjojen julkisuus ja salassapito	27
7. Otto-oikeuden käyttäminen	28
9. Ohjeen voimaantulo	29

LIITTEET

1. Hankintalain A-liitteen mukaiset ensisijaiset palvelut
2. Hankintalain B-liitteen mukaiset toissijaiset palvelut
3. Tiivistelmä hankintamenettelyistä (ilmoitukset/määräajat)
4. Määräajat EU-kynnysarvot ylittävissä kilpailutuksissa
5. Hankinta- ja muutoksenhakuprosessit PKKY:ssä

1. Yleistä

1.1 Hankintaohjeen soveltaminen

Sen lisäksi, mitä julkisista hankinnoista annetussa laissa (348/2007) eli hankintalaissa, kuntalaissa ja hallintolaisissa säädetään sekä kuntayhtymän taloussäännössä määrätään, noudatetaan hankinnoissa seuraavia ohjeita:

- **Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän hankintakäsikirja**
- **Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän hankintojen toimintaohje** (hankintapäällikön tuottama tiivistelmä hankintakäsikirjasta henkilökunnan arkikäyttöön)

Hankintakäsikirja on laadittu Suomen kuntaliiton yleisten hankintaohjeiden pohjalta.

Hankinnalla tarkoitetaan organisaation ulkopuolelta tapahtuvaa tavaroiden ja palvelujen ostamista, vuokraamista tai siihen rinnastettavaa toimintaa sekä urakalla teettämistä.

Kuntayhtymän hankintaohjeita sovelletaan kaikkiin hankintoihin.

1.2 Yleiset hankintaperiaatteet

Hankintapäätöksen tekee hankintapäällikkö tai tekninen johtaja. Myöhemmin tässä ohjeessa (kohta 2.1.2.) esitetään ne tapaukset, jolloin hankinnan voi tehdä muukin henkilöstö esimieheltä saamansa luvan puitteissa. Pääsääntöisesti hankintapäätösten teko jakaantuu siten, että rakennushankkeiden ja kiinteistöpalveluhankintojen osalta päätöksen tekee tekninen johtaja. Muut hankintapäätökset tekee hankintapäällikkö. Hankintapäätöksistä on pidettävä viranhaltijan päätösluetteloja hallintosäännön mukaisesti.

Kilpailutettavissa hankinnoissa on käyttäjän eli tuotteen / palvelun tarvitsijan varauduttava **pitkään yhteistyöprosessiin hankintatoimen kanssa** ja aloitettava hankintaprosessi hyvissä ajoin ennen tuotteen / palvelun käyttötarvetta. Hankintaprosessi on pitkä, **normaalitilanteissakin erityövaiheet ennen tilausta vievät aikaa vähintään 2,5 – 3 kk** (kynnysarvon ylittävissä tapauksissa yleensä enemmän). Myös ilmoitus- ja valitusaikojen osuus prosessin pituudesta on huomattava.

Kunnallishallinnossa käytetyistä yleisistä sopimusehdoista mainittakoon

- JYSE2009, tavarat ja palvelut
- JIT 2007, ICT-hankinnat
- YSE 1998, rakennusurakkasopimukset
- KSE 1995, konsulttisopimukset
- KE 2008, kone- ja kuljetuspalvelut

Hankintamenettelyn päätyövaiheet kilpailutettavissa hankinnoissa

1. Käyttäjä määrittelee tarvitsemansa tuotteen / palvelun ja varmistaa tarvittaessa yksikön esimieheltä rahoituksen
2. Investointien osalta täytetään intranetista löytyvä investointiehdotus
3. Käyttäjä lähettää kirjallisesti tai sähköpostilla erittelyn tarpeestaan ja valintakriteerit hankintapäällikölle tai rakentamiseen liittyvissä asioissa tekniselle johtajalle
4. Lain vaatiessa hankintayksikkö tekee hankintailmoituksen julkisten hankintojen sähköisessä ilmoituskanavassa www.hankintailmoitukset.fi (HILMA)
5. Hankintapäällikkö tai tekninen johtaja pyytää tarjoukset hankintaesityksen perusteella.
6. Tarjoukset avataan avaustilaisuudessa vähintään kahden henkilön läsnä ollessa
7. Hankintapäällikkö tai tekninen johtaja tekee tarjousten perusteella hankintapäätöksen
8. Päätös lähetetään tiedoksi asianosaisille
9. Sopimus tehdään päätöksen saatua lainvoiman
10. Hankintayksikkö tekee lain vaatiessa jälki-ilmoituksen HILMAan
11. Käyttäjä vastaanottaa ja tarkastaa tuotteen sekä reklamoi tarvittaessa toimittajalle ja ilmoittaa toimituksen puutteesta myös päätöksen tekijälle
12. Laskut hyväksytään ratkaisuvaltapäätösten mukaisesti

Hankinnoissa on pyrittävä pitkäaikaisiin sopimuksiin ja kumppanitoimittajiin tuotteiden vakioimiseksi ja samalla toimittaja- ja laskumäärien pienentämiseksi.

Hankinnat on suoritettava taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Hankinnoissa on käytettävä hyväksi olemassa olevat kilpailuolosuhteet (HL 2 §). Tarjouksista tulee hyväksyä se, joka on kokonaistaloudellisesti edullisin tai hinnaltaan halvin sen mukaan kuin tarjouspyynnössä on esitetty.

Hankinnoissa on noudatettava hankinnan suuruudesta riippumatta avoimuuden, tasapuolisuuden ja syrjimättömyyden periaatteita. Tarjoajaehdokkaita ja tarjouksentekijöitä on kohdeltava sekä saatuja tarjouksia käsiteltävä näiden periaatteiden mukaisesti hankintaprosessin eri vaiheissa.

Hankintaan ei voi eikä saa kytkeä minkäänlaisia etuisuuksia.

EU-rahoitteisten hankintojen yhteydessä on huolehdittava, että kaikkiin kilpailutus- ja hankinta-asiakirjoihin tulee merkinnät EU-osarahoituksesta ja hankkeen nimi. Jos samaan kohteeseen saadaan osarahoituksia eri EU-rahastoista, suoritetaan kilpailutukset erikseen. EU-osarahoitteisten tarjouskilpailutusten vertailupöytäkirjat on aina allekirjoitettava.

Hankinnoissa noudatettavasta sopimusmenettelystä on säädetty erikseen mm. oikeustoimilaissa ja kauppalaissa. Hankintasopimukset voidaan laatia käyttäen hyväksi julkisten hankintojen yleisiä sopimusehtoja tai muita hankinnan laadun edellyttämiä palvelu- tai rakennusalan yleisiä sopimusehtoja. Sopimusehtoja käytettäessä on varmistauduttava niiden soveltuvuudesta kyseiseen hankintaan.

1.3 Yhteishankinta ja kuntien välinen hankintayhteistyö

Kuntien, kuntayhtymien sekä muiden julkisten hankintaorganisaatioiden kanssa on hankinnoissa ja niiden toteuttamisessa pyrittävä tarkoituksenmukaiseen yhteistyöhön.

Hankintarenkaita käytettäessä päätävävallan siirto hankintarenkaalle tehdään erillissopimuksella.

Yhteishankinnoista on erotettava kuntakonsernin sisäiset hankinnat (in house -hankinnat), jotka

hankintalain 10 §:n mukaan ovat pääsääntöisesti sallittuja ilman kilpailuttamista. Mikäli kunta-konserniin kuuluva yksikkö, kuten osakeyhtiö, on vähäisessäkin määrin yksityisessä omistuksessa, sitä ei voida pitää hankintalain tarkoittamana sidosyksikkönä, jolloin tältä yhteisyritykseltä toteutettavat suorat hankinnat ovat kiellettyjä.

PKKY:n hankintayksiköt tekevät yhteishankintoja mm. Joensuun seudullisen hankintayksikön kanssa. Päätöksen yhteishankintoihin osallistumisesta tekee hankintapäällikkö tai tekninen johtaja. Hankintayksikkö laatii yhteishankinnoista hankintatiedotteen.

1.4 Laatuvaatimukset

1.4.1 Yleiset laatuvaatimukset

Hankintayksiköllä on oikeus päättää hankittavan tavaran, palvelun ja rakennustyön sisällöstä, laajuudesta ja laadusta. Laadun määrittäminen tapahtuu kunkin toiminta-alueen erityistarpeiden pohjalta. Hankinnoissa on huolehdittava siitä, että laatuvaatimukset asetetaan tarpeeseen nähden sopiviksi. Tarjouspyyntöasiakirjoihin on sisällytettävä kaikki hankinnan toteuttamisen kannalta tarpeelliset laatu koskevat tiedot, jotta kilpailuun osallistuvat voivat saada oikean käsityksen tilaajan tarpeista ja hankkeen yksityiskohdista. Muita kuin tarjouspyyntöasiakirjoissa esitettyjä vaatimuksia ei voida käyttää tarjousten vertailussa.

Tarjouspyynnössä esitettävät laatu koskevat vaatimukset voivat koskea esimerkiksi:

- toimittajan toiminnallisia valmiuksia, ellei niitä ole voitu ottaa riittävästi huomioon jo yrityksen kelpoisuutta arvioitaessa
- tavaraan, palveluun tai rakennustyöhön kohdistuvia ominaisuuksia
- laadunvarmistusta
- sovellettavia standardeja
- teknisiä erityisvaatimuksia
- koulutusta, kokemusta
- ympäristövaikutuksia
- energian säästöä
- huoltoa
- kestävästä kehityksestä.

Hankinnan sisällön määrittely, jota käsitellään tarkemmin tämän hankintaohjeen kohdassa 4.2, on hankintaprosessin tärkein vaihe. Hankinnoissa on otettava huomioon mahdollisuuksien mukaan kestävä kehitys, tuotteiden ja niiden pakkausmateriaalien ympäristövaikutukset ja -kuorimukset sekä kierrätysmahdollisuudet tavaran tai rakennusmateriaalin koko elinkaaren aikana.

Tavarahankinnat on pyrittävä kohdistamaan yleisesti saatavilla oleviin malleihin ja laatu-ihin. Hankinnoissa on vältettävä tarpeettomia rinnakkaistuotteita.

Tehtävän sisältöä koskevan laadunmäärittäminen ohella suorituksen laatuun vaikuttaa erityisesti palveluhankinnoissa ja urakoissa olennaisesti hankinnan toteuttavan yrityksen yleinen ammattitaito, soveltuvuus, kelpoisuus ja laatu järjestelmä tai muu laadunvarmistustapa. Yrityksen soveltuvuutta koskeviin kysymyksiin hankintayksikön tulee kiinnittää huomiota valittaessa yrityksiä tarjouskilpailuun rajoitetussa menettelyssä ja neuvottelumenettelyissä. Avoimessa menettelyssä toimittajien laatu arvioidaan vasta tarjousten jättämisen jälkeen.

1.4.2 Tekniset eritelmät

Jos tarjouspyyntöasiakirjat sisältävät tavaran ominaisuuksia koskevia vaatimuksia kuten teknisen eritelmän, sitä ei saa laatia siten, että ainoastaan tietyn valmistajan tuote voi tulla kysymykseen.

Tällaiset vaatimukset, kuten tekniset eritelmät, tulee laatia noudattaen EU:n puitteissa vahvistettua yleistä hankintasanastoa (CPV). Hankintasanasto perustuu EU:n parlamentin ja neuvoston asetukseen n:o 2195/2002. Hankintasanastoa käytetään hankinta-asetuksen mukaisesti suppeammin EU- kynnysarvot alittavissa hankinnoissa verrattuna EU- kynnysarvot ylittäviin hankintoihin. Hankintasanasto on käytännössä löydettävissä hankintailmoituslomakkeiden tiedostoista (www.hankintailmoitukset.fi) ja Creditan hankintailmoituslomakkeiden täyttöohjeista (www.credita.fi). Tarkoitus on, että tiedot löytyvät vastaisuudessa suoraan hankintailmoituslomakkeelta sitä täytettäessä. Kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa tekninen eritelmä määritellään ensisijaisesti viittaamalla joko eurooppalaisten standardien mukaisiin kansallisiin standardeihin tai eurooppalaisiin teknisiin hyväksyntöihin tai eritelmiin.

Yritysten tasavertaisen ja syrjimättömän kohtelun mahdollistamiseksi tiettyyn tavaramerkkiin viittaaminen on poikkeuksellisesti sallittua ainoastaan, jos mainintaan liitetään ilmaisu ”tai vastaava”. Yksittäiseen tuotemerkkiin viittaaminen saattaa olla välttämätöntä esimerkiksi silloin, kun hankitaan tuotteita tai palveluja, jotka pitää saada yhteensopiviksi jo olemassa oleviin laitteisiin tai toimintakonsepteihin. Kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa viittaaminen tietyn valmistajan tuotteisiin edellyttää tarkempia erityisperusteita.

Hankintapäällikkö tai tekninen johtaja voi tarvittaessa keskeyttää hankinnan ja palauttaa yksikön hankintaesityksen uutta esitystä varten, jos hankintaesitys on ylimitoitettu. Hankintapäällikön tulee kiinnittää erityistä huomiota tuotteiden vakioinnin aikaansaamiseksi esim. atk-laitteissa. Vakioinnista päättää hankintapäällikkö.

Mahdolliset erimielisyydet ratkaisee kuntayhtymän johtaja ja tarvittaessa hallitus.

1.5. Laadunvarmistus ja –valvonta

Tavaran, palvelun tai rakennustyön laatu määritellään lähtökohtaisesti tarjouspyynnössä ja sen teknisissä liitteissä. Tilaaja voi tämän lisäksi poikkeuksellisesti edellyttää, että tavaran tai palvelun toimittaja taikka urakoitsija noudattaa tuotteiden valmistuksessa, palvelujen toimittamisessa tai rakennustyössä yleisesti hyväksytyä laatu- tai muuta järjestelmää.

Tilaaja voi laatujärjestelmän sijasta edellyttää toimittajalta muuta dokumentoitua laadunvarmistusta. Laadunvarmistuksen kohdalla voidaan viitata eri toimialoja koskevien yleisten sopimusehtojen mahdollisiin laadunvarmistusta koskeviin määräyksiin.

1.6. Saatavuus ja varastointi

Jos tavaraa on jatkuvasti kohtuuhintaan saatavissa, tarpeetonta varastointia on vältettävä. Hankintayksikön on muutoinkin mitoitettava käyttövarastot niin, että se on kustannusten ja toiminnan kannalta on optimaalinen.

2. Hankintamenettelyt

Hankintalain mukaan julkiset hankinnat jakautuvat kolmeen eri ryhmään niiden taloudellisen arvon perusteella seuraavasti:

- kansallisen kynnyksarvon alittavat (= pienhankinnat)
(tavarat ja palvelut alle 30 000 euroa, rakennusurakat alle 150 000 euroa)
- kansallisen kynnyksarvon ylittävät (= kansalliset hankinnat)
- EU-kynnyksarvon ylittävät (=EU-hankinnat)
(tavarat ja palvelut yli 193 000 euroa, rakennusurakat yli 4 845 000 euroa).
EU-kynnyksarvoja tarkistetaan ja ne vahvistetaan kahden vuoden välein.

Mikäli hankinnalle saadaan ulkopuolista rahoitusta, noudatetaan aina rahoittajan antamia ohjeita.

2.1 Hankintamenettelyt kansallisen kynnyksarvon alittavissa (alle 30 000 euroa) hankinnoissa

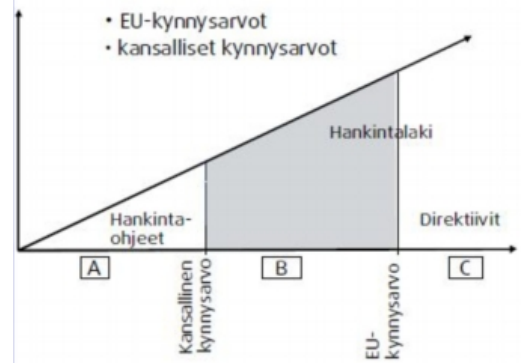
2.1.1. Yleistä

Kansallinen kynnyksarvo on

- tavara- ja palveluhankinnoissa 30 000 euroa,
- rakennusurakoissa 150 000 euroa.

Kansallisen kynnyksarvon alittaviin hankintoihin ei sovelleta hankintalakia. **Ratkaisu ja perustelut siitä, ettei hankintaan sovelleta hankintalakia, on tehtävä aina ennen hankinnan käynnistämistä ja perusteltava asianmukaisesti.** Ratkaisuntekijän on syytä liittää perustelut hankinta-aineistoon. Pienhankintoja suunniteltaessa ja tehtäessä on varmistettava avoimuus, tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu, markkinoiden hyödyntäminen, ostotoiminnan tehokkuus sekä hyvän hallinnon periaatteet.

Kynnyksarvot/kiilpailuttaminen

Kolmen tason hankinnat

A. Kansallisen kynnyksarvon alittavat

Hankintalakia ei sovelleta

- Noudatetaan PKKY:n hankintaohjetta ja -käsikirjaa
- Tällöinkin pyrittävä hyödyntämään markkinat
- Noudatetaan hyvän hallinnon periaatteita
- Ei valitusoikeutta markkinaoikeuteen
- Hankintaohjaisu ja oikaisuvaatitusmahdollisuus

B. Kansallisen kynnyksarvon ylittävät

Hankintalakia sovelletaan

- Hankintayksikkö kiilpailuttaa
- Hankinnoista ilmoitettava HILMA-kanavalla
- Valitusoikeus markkinaoikeuteen
- Hankintaohjaisu
- Ei muutoksenhakumahdollisuutta kuntalain perusteella

C. EU-kynnyksarvon ylittävät

Lain ja direktiivien soveltaminen tiukkaa

- Hankintayksikkö kiilpailuttaa
- Hankinnoista ilmoitettava EU-tasolla
- Valintakriteerit esitettävä tarkoin
- Valitusoikeus markkinaoikeuteen
- Hankintaohjaisu
- Ei muutoksenhakumahdollisuutta kuntalain perusteella

2.1.2 PKKY:n hankintamenettelyt kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa

Tavarat ja palvelut hankitaan hankintatiedotteissa mainituilta sekä paikkakuntakohtaisilta (pienta-varoiden) sopimustoimittajilta tai toimittajarekisterissä olevalta toimittajalta tai kilpailuttamalla. Hankintapäällikkö hyväksyy PKKY:n toimittajarekisterin, joka löytyy intranetista.

Hankinnoissa on aina tarkistettava hintataso

Alle 3000 €n hankinnoissa toimitaan hankintapäällikön laatiman hankintaohjeen mukaan.

3000 - 10000 €n tavara- ja palveluhankinnat voi suorittaa seuraavasti:

1. hankintayksikön antaman hankintatiedotteen mukaisesti sopimustoimittajilta
2. **kertaluonteisissa hankinnoissa** suorahankinnalla siten, että hintataso tarkistetaan **vähintään kolmelta PKKY:n toimittajarekisterissä olevalta toimittajalta** esim. sähköpostilla, jos hintataso ei muutoin ole tiedossa. Hintatarkistuksista on tehtävä muistio mahdollista myöhempää tarkastelua varten. Mikäli hankinnassa päädytään tarjouskilpailuun, asian hoitaa hankintatoimi.
3. pyydetään hankintayksikköä kilpailuttamaan

HUOM! Toimittajaa on aina vaadittava kirjaamaan laskuun tilaajan eli henkilön nimi

10000 – 30 000 €n tavara- ja palveluhankinnat suoritetaan seuraavasti:

1. hankintayksikön antaman hankintatiedotteen mukaisesti sopimustoimittajilta ellei hankittavaa tavaraa tai palvelua ole tiedotteessa erikseen rajattu.
2. kilpailutus hankintapäällikön parhaaksi katsomallaan tavalla
 - o julkisella ilmoituksella
 - o tarjouspyynnöt **vähintään kolmelta toimittajalta**, valintakriteereinä
 1. kokonaistaloudellinen pisteytys (malli löytyy intranetista)
 2. tai hinta
 - o hintatason ollessa tiedossa käytetään neuvottelumenettelyä
 - o hankintapäätös tehdään saatujen hyväksyttävien tarjousten perusteella.

2.2 Hankintamenettelyt kansallisen kynnyksarvon ylittävissä (yli 30 000 euroa), mutta EU kynnyksarvon alittavissa (tavarat ja palvelut: alle 193 000 euroa) hankinnoissa

2.2.1 Yleistä

Yli kansallisen hankintarajan (tavarat ja palvelut, 30 000 € ja rakennusurakoissa 150 000 €) olevat hankinnat kilpailuttaa aina hankintapäällikkö tai tekninen johtaja. Valmiiksi kilpailutetun hankinnan voi tehdä hankintayksikön antaman hankintatiedotteen mukaisesti sopimustoimittajilta.

Kansallisen kynnyksarvon ylittävissä, mutta EU- kynnyksarvon alittavissa hankinnoissa noudatetaan hankintalakia.

Hankinnan sisällön määrittely eli tarjouspyynnön laadinta on hankintaprosessin tärkein vaihe. Varsinaisen prosessin hoitaa hankintatoimi, joka käyttää apuna tavarat / palvelun tarvitsijaa asiantuntijana. Tuotteen / palvelun tarvitsijalta edellytetään yleensä seuraavien seikkojen ennakkomäärittelyä:

tuotekuvaus, ominaisuudet, laatuvaatimukset, sovellettavat standardit, aikataulu, tekniset eritelvät, erityisvaatimukset, huolto, kestävyys, ympäristövaikutukset, mahdolliset toimittajat ja näiden kelpoisuus

Tähän ryhmään kuuluvissa hankinnoissa hankinta suoritetaan pääsääntöisesti tarjouskilpailuna avointa tai rajoitettua menettelyä käyttäen. Neuvottelumenettelyä, kilpailullista neuvottelumenettelyä, puitejärjestelyä ja suoraankintaa ilman tarjouskilpailua käytetään ainoastaan hankintalaista ilmenevin erityisin perustein. Hankintayksikkö päättää menettelytavan.

2.2.2 Hankinnat kilpailuttaen

Avoim menettely

Avoimessa menettelyssä kaikki halukkaat voivat tehdä tarjouksen. Tarjouskilpailusta julkaistaan ilmoitus kansallisessa julkisten hankintojen sähköisessä ilmoituskanavassa (HILMA) siten kuin siitä on erikseen asetuksella säädetty ja ilmoituslomakkeissa edellytetty.

Avointa menettelyä käytetään erityisesti silloin, kun hankitaan selkeästi määriteltäviä tuotteita tai palveluita. Hankittavat tuotteet ja palvelut tulee määrittellä käyttäen yhteistä kansainvälistä hankintatasea eli ns. CPV- koodeja. Nämä ovat löydettävissä mm. Creditan hankintailmoituslomakkeiden käyttöohjeista (www.credita.fi). Tarkoitus on, että tiedot löytyvät vastaisuudessa suoraan hankintailmoituslomakkeelta sitä täytettäessä.

Avoimessa menettelyssä mahdollisesti saatavien lukuisten tarjousten johdosta usein on tarkoituksenmukaista ottaa hankinnan ratkaisuperusteeksi hinta, jotta tarjoustensa käsittely olisi kohtuudella hallittavissa. Käytettäessä valintaperusteena tarjoustensa kokonaistaloudellista edullisuutta, arviointikriteereitä on syytä olla vain kohtuullinen määrä, jotta avoimessa menettelyssä mahdollisesti saatavien tarjoustensa runsas määrä on hallittavissa tarjoustensa vertailuvaiheessa.

Tarjoustensa tekemiseksi on varattava riittävä aika ottaen huomioon hankinnan laatu, luonne ja laajuus. Ennen saatavien tarjoustensa käsittelyä arvioidaan tarjouksen jättäneiden yritysten kelpoisuus. Hankintapäätös tehdään saatavien hyväksyttävien tarjoustensa perusteella tarjouspyynnössä mainituin valintaperustein ja arviointikriteerein.

Rajoitettu menettely

Rajoitetussa menettelyssä tarjouksia pyydetään etukäteen määrätyltä joukolta toimittajia, jotka tarjouta pyydetessä arvioidaan luotettaviksi ja toimituskykyisiksi suorittamaan aiottu hankinta tai muu tehtävä.

Toimittajien löytämiseksi rajoitetusta tarjouskilpailusta julkaistaan ilmoitus kansallisessa julkisten hankintojen sähköisessä ilmoituskanavassa eli ilmoitusportaalissa (HILMA) siten kuin siitä on erikseen asetuksella säädetty ja ilmoituslomakkeissa edellytetty.

Hankinnasta kiinnostuneiden yritysten tulee ilmoittautua eli jättää osallistumishakemuksensa hankintayksikölle asetettuun määräaikaan mennessä. Osallistumishakemusten jättämistä varten on varattava riittävä aika, joka määräytyy hankinnan luonteen ja laajuuden mukaan.

Tarjouskilpailuun hyväksyttävät toimittajat on valittava niiden osallistumishakemuksen lähettäneiden ehdokkaiden joukosta, jotka täyttävät hankintalain edellyttämät ja hankintayksikön asettamat ominaisuudet ja muut vaatimukset. Nämä on suhteutettava hankinnan laatuun ja kokoon nähden.

Hankintayksikkö voi ennalta rajata niiden ehdokkaiden lukumäärän, joille tarjouspyyntö lähetetään. Lukumäärä tai sitä koskeva vaihteluväli on ilmoitettava hankintailmoituksessa. Tarjoajia on kutsuttava hankinnan kokoon ja laatuun nähden riittävä määrä, **vähintään viisi ehdokasta**, todellisen kilpailun varmistamiseksi.

Tarjouspyyntöasiakirjat lähetetään hankintayksikön valitsemille ehdokkaille samanaikaisesti. Tarjouspyyntöjä ei saa tällöin toimittaa muille, koska ehdokkaat on jo valittu osallistumishakemusten kautta.

Tarjousten tekemiseksi varattavan ajan tulee olla riittävä ottaen huomioon hankittavan tavaran, palvelun tai urakan laajuus ja luonne.

Hankintapäätös tehdään saatujen hyväksyttävien tarjousten perusteella tarjouspyynnössä mainituin edellytyksin ja perustein.

Neuvottelut avoimessa ja rajoitetussa hankintamenettelyssä

Erityisin perustein tarjoajien kanssa voidaan avoimessa ja rajoitetussa hankintamenettelyssä käydä hankintaneuvotteluja, joiden tarkoituksena on selventää tai täsmentää tarjouksen sisältöä taikka tiilaajan vaatimuksia. Tarjoajien tasapuolinen kohtelu ei kuitenkaan saa vaarantua. Neuvottelut tulee käydä kaikkien tarjousten tekijöiden kanssa, ellei poikkeavaan menettelyyn ole saatujen tarjousten perusteella erityistä syytä. Neuvottelut yksinomaan tarjoushinnan tarkistamiseksi eli ns. tinkimiskierrokset ovat kiellettyjä. Tässä tarkoitettu neuvottelu on erotettava jäljempänä mainittavasta neuvottelumenettelystä ja kilpailullisesta neuvottelumenettelystä.

Neuvottelumenettely

Poikkeuksellisesti hankinta voidaan suorittaa hankintalaista ilmenevällä neuvottelumenettelyllä. Neuvottelumenettely poikkeaa avoimesta ja rajoitetusta menettelystä siinä, että toimittajaa valittaessa sallitaan siirryttäväksi neuvottelumenettelyyn tai neuvottelumenettelyä käytetään itsenäisenä etukäteen ilmoitettuna valintamenettelynä. Sen sijaan sattumanvaraisten kesken hankintamenette-

lyjen käydyt neuvottelut ovat pääsääntöisesti kiellettyjä, koska neuvottelut saattavat johtaa kiellettyihin tinkimiskierroksiin.

a) Neuvottelumenettelyyn voidaan siirtyä hankintalaissa säädetyin edellytyksin ja erityisin perustein. Päätös neuvottelumenettelyyn siirtymisen tarpeellisuudesta on kilpailussa mukana oleville ilmoitettava ja lopullisessa päätöksessä perusteltava. Neuvottelumenettely itsenäisenä hankintamenettelynä tulee kysymykseen esim. sellaisissa palveluhankinnoissa, joissa tavanmukainen kilpailuttaminen ei ole mahdollista.

b) Neuvottelumenettelyä voidaan käyttää myös itsenäisenä hankintamuotona, jos hankittavan palvelun luonne tai asiaan liittyvät riskit eivät poikkeuksellisesti salli etukäteistä kokonaishinnoittelua tai jos hankittava palvelu on luonteeltaan henkinen palvelu (osaamispalvelu), taikka vakuutus-, pankki- ja sijoituspalvelujen osalta, kun sopimuserittelyä ei voida laatia niin tarkasti, että paras tarjous voitaisiin valita avointa tai rajoitettua menettelyä noudattaen. Vastaavaa menettelyä voidaan käyttää myös rakennusurakoissa laissa säädetyin edellytyksin.

Kilpailullinen neuvottelumenettely

Kilpailullinen neuvottelumenettely on perinteisen neuvottelumenettelyn jalostuneempi muoto käytettäväksi monimutkaisissa hankinnoissa. Käytännössä kilpailullinen neuvottelumenettely tulee sovellettavaksi vain poikkeuksellisesti EU- kynnysarvot alittavissa hankinnoissa

Kilpailullista neuvottelumenettelyn soveltamisen edellytyksistä on säädetty hankintalaissa ja menettelyä käsitellään tarkemmin jäljempänä EU- kynnysarvot ylittävien hankintojen kohdalla.

Puitesopimukset ja puitejärjestelyt

Puitejärjestelynä hankintalaissa tunnettu hankintamenettely vastaa pääsääntöisesti perinteistä puitesopimusten kilpailuttamista. Puitejärjestelyjen mukaiset sopimukset ovat eräänlaisia raamisopimuksia, joiden kaikki ehdot, kuten suoritamäärät, eivät ole selvillä kilpailuttamisen aikana. Puitejärjestelyä käytettäessä sopimuskauden aikana voidaan tarkistaa esimerkiksi palveluiden tai tuotteiden hinta kilpailuttamalla (ns. minikilpailutus) puitejärjestelyssä mukana olevat yritykset. Puitejärjestelyn kesto saa olla enintään neljä vuotta.

Puitejärjestelyn käytön edellytykset selviävät hankintalaista (65 § sekä 31-32 §).

2.2.3 Hankinnat ilman kilpailuttamista (suora hankinta)

Suorassa hankinnassa hankintayksikkö suorittaa tilauksen ilman tarjouspyyntöä tai tekee hankintapäätöksen tarjouskilpailua järjestämättä vain yhdeltä tai usealta toimittajalta pyydetyn tarjouksen perusteella.

Suora hankinta on sallittu vain erityisin perustein, jotka ilmenevät hankintalaista, pykälät 67, 27 ja 28.

Suora hankinta on erotettava tilauksista, joita hankintayksiköt tai niiden alaiset organisaatioon kuuluvat toimivaltaiset viranhaltijat ja työntekijät tekevät kilpailutettujen puitesopimusten ja – järjestelyjen puitteissa. Tilaukset ovat tällöin jo kilpailutettujen sopimusten täytäntöön panemista eikä itsenäisiä muutoksenhakukelpoisia hallintopäätöksiä.

Tarjouskilpailua ei tarvitse järjestää yhteishankinnassa, kun hankinta tehdään sellaiselta hankintalain 11 §:n tarkoittamalta yhteishankintayksiköltä, joka on noudattanut hankintalain säännöksiä

hankinnan tekemisestä eli jo kilpailuttanut hankinnan.

Päätös suoran hankinnan käyttämisestä on perusteltava, koska tällöin poiketaan hankintalain edellyttämästä kilpailuttamisvelvollisuudesta. Mikäli suora hankinta ylittää asetetut kynnyksarvot, siitä tulee laatia Hilmaan suora hankintailmoitus ennen hankinnan suorittamista.

2.3 Hankintamenettelyt EU- kynnyksarvon ylittävissä hankinnoissa

2.3.1 Yleistä

Hankintalain tarkoittamissa EU-kynnyksarvojen ylittävissä hankinnoissa sovelletaan laissa määrättyjä yksityiskohtaisia menettelytapoja ja toiminta-aikoja.

EU- kynnyksarvot perustuvat Euroopan parlamentin ja neuvoston hyväksymien hankintadirektiivien pohjalta komission antamaan asetukseen. EU- kynnyksarvot vahvistetaan kahden vuoden välein ja ne ovat 1.1.2010 alkaen kunnallishallintoa koskeissa

- tavara- ja palveluhankinnoissa 193 000 euroa ja
- rakennusurakoissa ja käyttöoikeusurakoissa 4 845 000 euroa

Palveluhankinnoissa tähän ryhmään kuuluvat vain hankintadirektiivien ja hankintalain A liitteen mukaiset palvelut. Liitteen B mukaiset palvelut kuuluvat niiden arvosta riippumatta EU- kynnyksarvon alittavia palveluja koskevaan ryhmään, joita on käsitelty edellä kohdassa 2.2. Hankinta aloitetaan hankintailmoituksella, ilmoittamalla siitä julkisten hankintojen sähköisessä ilmoitusportaalissa (www.hankintailmoitukset.fi). Ilmoituksina tunnetaan ennakoilmoitus, hankintailmoitus ja jälki-ilmoitus, joilla on nimensä mukainen tarkoitus. Eri ilmoituksia käsitellään tarkemmin tämän ohjeen kohdassa 3, ”Hankinnoista ilmoittaminen”. Hankintailmoituksessa todetaan hankintaa koskevat keskeiset asiat, kuten tiedot hankintayksiköstä, hankittavasta tuotteesta, valintaperusteesta, hankinnan ajankohdasta ja hankintamenettelystä. Viimeksi mainitun kohdalla ilmoitetaan jossa todetaan aiotaanko käyttää avointa, rajoitettua, neuvottelumenettelyä, kilpailulista neuvottelumenettelyä, puitejärjestelyä tai muuta sallittua hankintamenettelyä.

2.3.2 Hankinnat kilpailuttaen

Avoimien menettely

Avoimessa menettelyssä kaikki halukkaat voivat tehdä tarjouksen (HankL 24 §). Hankinnasta on ilmoitettava julkisten hankintojen sähköisessä ilmoitusportaalissa.

Avoimessa menettelyssä tarjousajan on oltava vähintään 52 päivää (HankL 36 §). Jos hankintayksikkö on aikaisemmin julkaissut ennakoilmoituksen, joka on lähetetty Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimistoon viimeistään 52 päivää ja aikaisintaan 12 kuukautta ennen hankintailmoituksen julkaisemista, tarjousaikaa voidaan lyhentää. Lyhennetyn tarjousajan on tällöin oltava riittävän pitkä tarjouspyyntöä vastaavien tarjousten laatimiseksi. Lyhennetyn tarjousajan on kuitenkin oltava vähintään 22 päivää (HankL 38 §). Tarjousaikaa voidaan vielä lyhentää seitsemällä päivällä, jos hankintailmoitukset toimitetaan julkaistavaksi sähköisesti. Tarjousajan lyhentäminen edellyttää lisäksi, että ennakoilmoituksessa on annettu kaikki ne avointa menettelyä koskevalta hankintailmoitukselta edellytetyt tiedot, jotka ennakoilmoitusta laadittaessa ovat olleet tiedossa.

Avointa menettelyä käytetään erityisesti silloin, kun hankitaan selkeästi määriteltäviä tuotteita tai

palveluita. Lisäksi yleensä edellytetään, että kysymyksessä on hankinta, joka voidaan ratkaista vain hinnan perustella ja joissa potentiaalisten tarjousten tekijöiden määrää on suuri.

Hankintalaissa mainittu tarjoajien teknisiä, taloudellisia ja muita edellytyksiä koskeva soveltuvuuden arviointi tapahtuu avoimessa menettelyssä vasta tarjousten jättämisen jälkeen.

Rajoitettu menettely

Rajoitetussa menettelyssä hankintayksikön on tehtävä hankintailmoitus julkisten hankintojen sähköisessä ilmoitusportaalissa, josta yritykset saavat tiedon tulevasta hankinnasta. Hankinnasta kiinnostuneiden yritysten tulee ilmoittautua eli jättää ns. osallistumishakemus. Hankintayksikön tulee valita ilmoittautuneiden joukosta ne yritykset, jotka täyttävät hankintayksikön hankintalain mukaisesti asettamat vaatimukset (HankL, 8. luku).

Osallistumishakemusten jättämistä varten on varattava vähintään 37 päivää. Osallistumishakemusten jättämiseksi tarkoitettua määräaikaa voidaan vielä lyhentää seitsemällä päivällä, jos hankintailmoitukset toimitetaan julkaistavaksi sähköisesti. Suomessa toteutettu sähköinen ilmoitusjärjestelmä toteuttaa mainitun vaatimuksen, joten käytännössä osallistumishakemusten jättöaika on 30 päivää. Hankintalain 37 §:n tarkoittaman erityisen kiireen vallitessa osallistumishakemukselle varattava aika voi olla vain 15 päivää.

Hankintayksikkö voi rajoitetun menettelyn yhteydessä ennalta rajata niiden ehdokkaiden lukumäärän, joille tarjouspyyntö lähetetään. Lukumäärä tai sitä koskeva vaihteluväli on ilmoitettava hankintailmoituksessa.

Vastaavasti hankintayksikkö voi määritellä ehdokkailta vaaditut ominaisuudet noudattaen hankintalaista ilmeneviä perusteita.

Tarjoajia on kutsuttava hankinnan kokoon ja laatuun nähden riittävä määrä, vähintään viisi ehdokasta, todellisen kilpailun varmistamiseksi.

Rajoitettua menettelyä käytettäessä tarjousajan on oltava vähintään 40 päivää kirjallisen tarjouspyynnön lähettämisestä lukien. Jos hankintayksikkö on aikaisemmin julkaissut ennakoilmoituksen, joka on lähetetty Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimistoon viimeistään 52 päivää ja aikaisintaan 12 kuukautta ennen hankintaa koskevan ilmoituksen julkaisemista, voidaan tarjousaika lyhentää. Tarjousajan on oltava tällöin vähintään 22 päivää. Tarjousajan lyhentäminen edellyttää lisäksi, että ennakoilmoituksessa on annettu kaikki ne rajoitettua menettelyä koskevalta hankintailmoitukselta edellytetyt tiedot, jotka ennakoilmoitusta laadittaessa ovat olleet tiedossa. Hankintalain 37 §:n tarkoittaman erityisen kiireen vallitessa tarjousaika voi rajoitetussa menettelyssä olla vain 10 päivää.

Neuvottelumenettely

Hankinta voidaan erityisin perustein suorittaa hankintalaista ilmenevällä neuvottelumenettelyllä. Neuvottelumenettely poikkeaa avoimesta ja rajoitetusta menettelystä siinä, että toimittajaa valittaessa sallitaan siirryttäväksi neuvottelumenettelyyn tai neuvottelumenettelyä käytetään itsenäisenä etukäteen ilmoitettuna valintamenettelynä. Sen sijaan sattumanvaraiset kesken hankintamenettelyjen käydyt neuvottelut ovat pääsääntöisesti kiellettyjä, koska neuvottelut saattavat johtaa esimerkiksi kiellettyihin tinkimiskierroksiin.

a) Siirtyminen neuvottelumenettelyyn (HankL 25 §)

Neuvottelumenettelyyn voidaan siirtyä hankintalain 25 §:ssä säädetyn edellytyksin esimerkiksi silloin kun yhtäkään saatua tarjousta ei voida hyväksyä sellaisenaan tai kun muuten on ilmeistä, ettei ilman neuvotteluja päästä tyydyttävään tulokseen. Vastaavasti neuvottelumenettelyyn voidaan siirtyä, jos saadut tarjoukset ylittävät olennaisesti talousarviossa varatut määrärahat ja hankinta aiotaan kuitenkin toteuttaa supistetussa tai muuten muutetussa muodossa. Neuvottelumenettely ei oikeuta muutoin poikkeamaan aidosta kilpailutuksesta ja alun perin asetetuista hankinnan sisällöllisistä tai sopimusoikeudellisista reunaehdoista eikä saatujen tarjousten tasapuolisesta käsittelystä. Päätös neuvottelumenettelyyn siirtymisen tarpeellisuudesta on kilpailussa mukana oleville ilmoitettava ja viimeistään lopullisessa päätöksessä perusteltava.

b) Neuvottelumenettely itsenäisenä hankintamuotona (HankL 25,2§)

Neuvottelumenettely itsenäisenä hankintamuotona, josta julkaistaan ilmoitus, on hankintalain 25,2 §:n mukaan mahdollista erityisin perustein. Neuvottelumenettelyä voidaan käyttää, jos hankittavan palvelun luonne tai asiaan liittyvät riskit eivät poikkeuksellisesti salli etukäteistä kokonaishinnoittelua tai jos hankittava palvelu on luonteeltaan henkinen palvelu (osaamispalvelu), taikka vakuutus-, pankki- ja sijoituspalvelujen osalta, kun sopimuserittelyä ei voida laatia niin tarkasti, että paras tarjous voitaisiin valita avointa tai rajoitettua menettelyä noudattaen. Vastaavaa menettelyä voidaan käyttää myös rakennusurakoissa tai käyttöoikeusurakan saajan valinnassa laissa säädetyn edellytyksin. Rakennusurakan tulee tällöin olla käytännössä yleistä hyötyä tuottava tutkimus- kokeilu- tai kehittämishanke, jonka luonne arvioitaisiin tällöin objektiivisin perustein. Tämä on omiaan rajaamaan neuvottelumenettelyn käyttömahdollisuutta.

Kilpailullinen neuvottelumenettely

Kilpailullinen neuvottelumenettely on perinteistä neuvottelumenettelyä kehittyneempi käytettäväksi monimutkaisissa hankinnoissa. Sen soveltamisen edellytyksistä on säädetty hankintalain 29 ja 30 §:ssä.

Hankittavaa tavaraa, palvelua tai rakennustyötä ei voida aina määritellä niin tarkoin, että tarjouksen tekijät voisivat antaa hankintayksikölle yksityiskohtaisen tarjouksen. Tällaisissa tilanteissa hankintakilpailu voidaan toteuttaa lain tarkoittamalla kilpailullisella neuvottelumenettelyllä. Kilpailuttamisen perustana on hankintayksikön laatima hankinnan tavoitteita ja sisältöä koskeva hankekuvaus, jonka pohjalta kilpailullinen neuvottelumenettely käydään.

Neuvottelut tapahtuvat tässä menettelyssä hankintailmoituksessa ja tarjouspyynnössä (hankekuvauksessa) mainitulla tavalla vaiheittain. Vaiheittaisuus voidaan toteuttaa hankintayksikön päättämällä tavalla hankinnan luonteen ja sisällön mukaisesti. Vaiheittaisuus voi toteutua joko niin, että kilpailuttaminen aloitetaan neuvotteluin tai hankintayksikkö pyytää alustavat tarjoukset kilpailuun valituilta yrityksiltä. Jälkimmäisessä tilanteessa neuvottelut käydään saatujen tarjousten pohjalta. Tässä vaiheessa käytännössä osa ratkaisuehdotuksista voi jo karsiutua kilpailusta.

Neuvottelujen jälkeen hankintayksikön hyväksymän perusratkaisun pohjalta sitä täsmentäen pyydetään uudet lopulliset tarjoukset kuitenkin niin, että kunnioitetaan hankekuvauksessa esitettyjä perusvaatimuksia. Olennaista on, että kilpailuun osallistuvat toimittajat ovat alun perin tietoisia kilpailullisen neuvottelumenettelyn tavoitteista ja kilpailun kulusta. Näin erityisesti sen johdosta,

että kyseinen menettely poikkeaa perinteisistä kilpailuttamismenettelyistä.

Puitejärjestely

Puitejärjestelynä hankintalaissa tunnettu hankintamenettely vastaa pääsääntöisesti perinteistä puitesopimusten kilpailuttamista. Puitejärjestelyjen mukaiset sopimukset ovat eräänlaisia raamisopimuksia, joiden kaikki ehdot, kuten suoritemäärät, eivät ole selvillä hankintakilpailun aikana. Puitejärjestelyä käytettäessä sopimuskauden aikana voidaan tarkistaa esimerkiksi palveluiden tai tuotteiden hintaa kilpailuttamalla (ns. minikilpailu) puitejärjestelyssä mukana olevia yrityksiä. Puitejärjestelyn kesto saa olla enintään neljä vuotta.

Puitejärjestelyn käytön edellytyksistä on säädetty hankintalain 31 §:ssä.

2.3.3 Hankinta ilman kilpailuttamista (suora hankinta)

Suorassa hankinnassa hankintayksikkö suorittaa tilauksen ilman tarjouspyyntöä tai tekee hankintapäätöksen tarjouskilpailua järjestämättä vain yhdeltä tai useammalta toimittajalta pyydetyn tarjouksen perusteella.

Suora hankinta on sallittu vain hankintalaista ilmenevin erityisin perustein, joita on tulkittava suppeasti. Suora hankinta on mahdollista mm. silloin, kun vain tietty toimittaja pystyy toteuttamaan hankinnan tai kun ennalta arvaamattoman syyn aiheuttaman kiireen johdosta hankintaa ei ehditä kilpailuttaa. Vastaavasti aikaisempaa hankintaa täydentävä lisähankinta on tietyin edellytyksin mahdollista ilman kilpailutusta. Jos alkuperäisen hankinnan kilpailutus on palveluhankinnassa tai rakennusurakassa tehty optioehdoin, voi suora jatkohankintasopimus olla mahdollinen tällä perusteella. Hankinta pakko- tai konkurssihuutokaupasta suorana hankintana on myös asian luonteesta johtuen sallittua.

Suora hankinta on sallittu vain erityisin perustein, jotka ilmenevät hankintalaista, pykälät 27 ja 28.

Suora hankinta on erotettava tilauksista, joita hankintayksiköt tai niiden alaiset organisaatioon kuuluvat toimivaltaiset viranhaltijat ja työntekijät tekevät kilpailutettujen puitesopimusten ja –järjestelyjen puitteissa. Tilaukset ovat tällöin jo kilpailutettujen hankintojen ja sopimusten täytäntöönpanemista eivätkä enää itsenäisiä muutoksenhakukelpoisia hallintopäätöksiä.

Tarjouskilpailua ei tarvitse järjestää yhteishankinnassa, kun hankinta tehdään sellaiselta hankintalain 11 §:n tarkoittamalta yhteishankintayksiköltä, joka on noudattanut hankintalain säännöksiä hankinnan tekemisestä eli jo kilpailuttanut hankinnan. Päätös suoran hankinnan käyttämisestä on perusteltava, koska tällöin poiketaan hankintalain edellyttämästä kilpailuttamisvelvollisuudesta.

3. Hankinnoista ilmoittaminen

3.1 Ilmoittamisvelvollisuudesta

Hankintalain tarkoittamista kynnysarvot ylittävistä hankinnoista on ilmoitettava kansallisesti tai EU:n laajuisesti sen mukaan kuin hankintalaissa ja sen perusteella annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetään. Erityisalojen hankintalain tarkoittamissa hankinnoissa ilmoittamisvelvollisuus koskee vain EU- kynnysarvot ylittäviä hankintoja.

Kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa, joihin hankintalakia ei sovelleta, voi tehdä julkisen hankintailmoituksen. Sellainen on mahdollista HILMA- kanavalla tai muilla yleisillä tiedonvälitystavoilla, kuten paikallis- tai maakuntalehdissä taikka hankintayksikön nettisivuilla.

Kansalliset kynnysarvot ylittävistä hankinnoista tulee ilmoittaa Edita OYJ:n ylläpitämällä sähköisellä julkisten hankintojen ilmoituskanavalla HILMA (www.hankintailmoitukset.fi). Kansallisissa hankinnoissa ilmoitukseksi riittää kohdassa 3.3 mainittu hankintailmoitus. Hankintailmoitukseen tulee sisällyttää kaikki hankinta-asetuksessa mainitut tiedot. Tämä onnistuu käytännössä käytettäessä HILMA-kanavaa (verkkosivua) ja vastattaessa kaikkiin hankintailmoituslomakkeessa esitettyihin kysymyksiin. Hankinnoista voidaan ilmoittaa myös muilla yleisillä tiedonvälitystavoilla, kuten edellä mainituissa pienissä hankinnoissa. Vapamuotoisia ilmoituksia ei saa kuitenkaan julkaista ennen kuin vastaava ilmoitus on julkaistu HILMA- kanavalla.

EU-kynnysarvot ylittävästä hankinnasta on ilmoitettava EU-alueella, jotta todellisten sisämarkkinoiden tavoite täytyisi. Näistä hankinnoista on laadittava ja julkaistava ennakoilmoitus, hankintailmoitus (tarjouspyyntöilmoitus) ja jälki-ilmoitus sen mukaan kuin hankintalaissa ja asetuksessa on tarkemmin säädetty. Ilmoitukset laaditaan vahvistettuja vakiolomakkeita ja viitenimikkeitä (CPV) käyttäen sähköisellä ilmoituskanavalla (HILMA), www.hankintailmoitukset.fi. Ilmoitukset toimitetaan edelleen julkaistavaksi Euroopan unionin virallisen lehden täydennysosassa (S-sarja) sekä TED-tietokannassa. Ilmoitukset julkaistaan HILMA- kanavalla vasta sen jälkeen, kun ne on toimitettu julkaistavaksi EU:n laajuisesti.

Ilmoitusaikoja ja niiden laskemistapaa on käsitelty edellä kohdassa 2.3 eri hankintamenettelyjen yhteydessä.

3.2 Ennakoilmoitus/Kausi-ilmoitus

Hankintayksikön on laadittava ja julkaistava EU- kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa ennakoilmoitus/kausi-ilmoitus varainhoitovuonna toteutettaviksi suunnitelluista tavarahankinnoista ja ns. ensisijaisista palveluhankinnoista (A- liite) tuoteryhmittäin sekä olennaiset tiedot kynnysarvon ylittävistä rakennushankkeista, siten kuin hankintalaissa ja -asetuksessa edellytetään. Ennakoilmoituksen merkitys hankintayksikön kannalta on lähinnä siinä, että ilmoituksen tekeminen mahdollistaa lyhemmän hankintailmoitusajan.

3.3 Hankintailmoitus

Hankintayksikön, joka aikoo hankkia tavaraa, palveluja tai toteuttaa rakennushankkeen on julkaistava hankintailmoitus, jossa hanke on yleisellä tasolla yksilöity. Hankintailmoituksella käynniste-

tään varsinainen tarjouskilpailu avoimessa menettelyssä ja osallistumishakemusten jättäminen rajoitetussa menettelyssä, neuvottelumenettelyssä, kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä ja puitejärjestelyssä. Hankintaa koskevat yksityiskohdat ilmenevät tarjouspyyntöasiakirjoista.

Hankintailmoitusten tekemisestä on hankintalaissa ja –asetuksessa samoin kuin sähköistä ilmoituskanavaa koskevassa HILMA-kanavan käyttöä koskevissa ohjeissa yksityiskohtaiset menettelytapaohjeet (www.hankintailmoitukset.fi). **PKKY:ssä kaikki julkiset hankinnat ilmoitetaan myös www-sivuilla osoitteessa <http://www.pkky.fi/tarjouspyynnot>.** Hankintailmoitusten käyttöä on käsitelty tarkemmin tässä ohjeessa kunkin hankintamenettelyn yhteydessä.

3.4 Jälki-ilmoitus

Hankintayksikön on lähetettävä EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa voittaneesta tarjouksesta jälki-ilmoitus lain edellyttämässä määräajassa. Jälki-ilmoituksen kautta EU:n kilpailuviranomaisilla on mahdollisuus seurata sisämarkkinoiden toimivuutta.

Jälki-ilmoitus tulee tehdä myös hankintalain B-liitteen tarkoittamista ns. toissijaisista palveluista, kun hankinnan arvonlisäveroton arvo ylittää EU:n kynnysarvon. Näin siitä huolimatta, että kyseisistä hankinnoista ei tarvitse tehdä hankintailmoitusta.

Jälki-ilmoitus ei saa sisältää tietoja, joiden julkaiseminen olisi yleisen edun vastaista tai saattaisi vaarantaa liiketietojen säilymistä luottamuksellisina.

3.5 Ilmoitus suoramarkinnasta

Hankintayksikön suorittaessa hankinnan ilman kilpailutusta ns. suoramarkinnana, on hankintayksikön syytä ilmoittaa hankinnasta hankintalain edellyttämällä tavalla HILMA-kanavassa. Mikäli suoramarkinnasta edellytyksiä ei ole olemassa, suoramarkintaa koskeva sopimus voidaan EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa markkinaoikeuden päätöksellä julistaa tehottomaksi tai virheellisen menettelyn johdosta sopimuskautta voidaan lyhentää tai hankintayksikölle määrätä seuraamusmaksu.

Hankintayksiköllä on mahdollisuus tehdä jälki-ilmoitus myös EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa.

Suoramarkinnaksi rinnastetaan ilmoitusvelvollisuuden osalta myös hankintalain 10 §:n tarkoittamalta sidosyksiköltä suoritettavat hankinnat. Ilmoitusvelvollisuus koskee tällöin lähinnä kunnan ja kuntayhtymän yksin tai muiden hankintayksiköiden kanssa yhdessä omistamilta yhtiöiltä suoritettavia hankintoja.

Hankintayksiköllä on mahdollisuus tehdä suoramarkintailmoitus myös EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa.

4. Tarjouspyyntömenettely ja hankintakilpailu

4.1 Tarjousten pyytämisen yleiset periaatteet

Tilajaalla on oikeus määrätä hankinnan sisältö määrän, laadun ja muiden tyypillisten tavaran, palvelun tai urakan laatua koskevien seikkojen osalta. Tehtävän sisällön määrittely tapahtuu asian luonteesta johtuen toisistaan poiketen eri toimialoilla. Selkeintä ja yksinkertaisinta tehtävän määrittely on yleensä tavarahankinnoissa ja monimutkaisinta palveluhankinnoissa ja urakoissa. Tehtävän määrittelyssä on pyrittävä hyödyntämään toimialakohtaisia vakiintuneita käytäntöjä. Tavallisuudesta poikkeavien hankkeiden suunnittelussa ja kilpailuttamisessa on tarpeen mukaan käytettävä hyväksi ulkopuolista asiantuntemusta.

Hankinnan sisällön kohdalla on erityisesti otettava huomioon kilpailuneutraalisuus. Tällöin on varmistettava, että kilpailutettavaa tehtävää ei määritellä siten, että se suosisi jotain markkinoilla toimivaa yritystä tai muuta toimijaa.

Tarjouspyyntö tehdään kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa kirjallisena. Tarjouspyyntöön sisältyvät yksityiskohtaiset määräykset voidaan tarvittaessa kirjata tarjouspyynnön liitteenä oleviin asiakirjoihin, kuten erilliseen hankintaohjelmaan tai -suunnitelmaan hankinnan luonteesta ja sisällöstä riippuen. Rakennushankkeiden kohdalla tekninen määrittely toteutetaan mm. piirustuksin ja työselostuksin. Muut sopimusmääräykset ilmenevät urakkaohjelmasta ja muista yleisten sopimusehtojen (YSE 98) tarkoittamista kaupallisista asiakirjoista.

Suullista tarjouspyyntöä voidaan käyttää ainoastaan kynnysarvot alittavissa hankinnoissa. Suullinen tarjouspyyntö on tarvittaessa vahvistettava kirjallisesti.

Tarjouspyyntö lähetetään samanaikaisesti ja samansisältöisenä kaikille ehdokkaille. Avoimessa menettelyssä tarjouspyyntöasiakirjat luovutetaan kuitenkin sitä mukaan kuin ehdokkaat pyytävät niitä hankintayksiköltä. Tarjousaikana välttämättömiksi ilmenneet lisäykset ja muutokset tarjouspyyntöasiakirjoihin tai tarjousajan pidentäminen ilmoitetaan vastaavasti kaikille, joilta tarjous on pyydetty.

Tarjouspyyntöön sisällytettävät kaupalliset (juridis-taloudelliset) ja tekniset vaatimukset on laadittava niin selviksi, että tarjouksentekijät voivat niiden perusteella tehdä mahdollisimman yksiselitteisen tarjouksen ja että tarjoukset saadaan keskenään vertailukelpoisiksi. Kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa hankintayksikön on lisäksi otettava huomioon hankintalaissa asetetut tarjouspyyntöä koskevat yksityiskohtaiset vaatimukset.

Valintaperuste (kokonaistaloudellisuus tai hinta), jota sovelletaan hankintapäätöstä tehtäessä on mainittava hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä. Yksityiskohtaiset valintaperusteet eli -kriteerit on EU- kynnysarvoja pienemmissä hankinnoissa ristiriitojen välttämiseksi tarkoituksenmukaista ilmoittaa vasta tarjouspyynnössä, koska hankinnan sisältö tarkentuu hankkeen edetessä. Tästä menettelystä on kansalliset kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa ilmoitettava jo hankintailmoituksessa.

Hankintayksikön on kiinnitettävä huomiota siihen, että hankintailmoituksen ja sitä ajallisesti seuraavan tarjouspyynnön sisältö eivät muodostu ristiriitaisiksi.

4.2 Tarjouspyynnön sisältö (HL 41 §)

Tarjouspyyntö on hankintaa koskevan kilpailutuksen keskeisin asiakirja. Tarjouspyynnön sisältö määräytyy hankittavan tavaran, palvelun tai rakennusurakan kohdalla eri tavoin. Myös hankkeen taloudellinen arvo vaikuttaa asiakirjojen sisältöön. Erityisesti EU- kynnysarvot ylittävissä hankkeissa hankintailmoitukseen ja tarjouspyynnön sisältöön on kiinnitettävä riittävä huomiota. Mikäli tarjouspyyntö poikkeaa hankintailmoituksesta, jälkimmäinen menee aikaisemmin laadittuna asiakirjana pätevyysjärjestyksessä edelle.

Tarjouspyynnössä on hankinnan luonteesta, laadusta ja arvosta riippuen ilmoitettava esimerkiksi:

- 1) tiedot hankintayksiköstä
- 2) hankinnan sisältö eli hankittavien tavaroiden ja palvelujen määrä ja erityisominaisuudet samoin kuin rakennustyön tekninen sisältö. Hankinnan sisältöön liittyy toimitukselta edellytettävät laatuvaatimukset.
- 3) sovellettava hankintamenettely (avoin, rajoitettu, neuvottelumenettely jne.)
- 4) ilmoitus toimittajien kelpoisuusvaatimuksista ja sen osoittamiseksi vaadittavista asiakirjoista
- 5) tarjouksen valintaperusteet (kokonaistaloudellisesti edullisin / halvin tarjous) ja yksityiskohdalliset valintakriteerit
- 6) voidaanko kokonaistarjouksen lisäksi tehdä osatarjouksia tai vaihtoehtoisia tarjouksia
- 7) vaatimus huolto- ja käyttöohjeista sekä koulutuksesta, joiden tulee sisältyä tarjoukseen
- 8) mahdollisten varaosien saantimahdollisuudet, tuotteen huolto- ja korjausmahdollisuudet ym.
- 9) hankittavan tavaran toimitusaika ja paikka (paikat)
- 10) määräaika tarjouksen jättämiselle sekä osoite, johon tarjous on toimitettava samoin kuin tarjoukseen merkittävä tunnus
- 11) kuinka pitkään tarjouksen pitää olla voimassa
- 12) maksuehdot ja mahdolliset vakuudet
- 13) edellytetäänkö tarjoukselta kiinteää hintaa vai hyväksytäänkö myös hinnanmuutosperusteeseen sidottu hinta, jolloin sidonnaisuus ilmoitettava tarjouspyynnössä
- 14) vakuuttamisvelvollisuus
- 15) asiakirjoista mahdollisesti perittävä maksu
- 16) tarjousten laatimiskieli sekä kieli tai kielet, jota sopimusta sovellettaessa käytetään
- 17) sovellettavat toimialakohtaiset yleiset sopimusehdot (YSE, KSE, JYSE, VYSE jne)
- 18) sopimukseen sovellettava laki (noudatetaan Suomen lakia)
- 19) erimielisyyksien käsittelypaikka: Joensuun käräjäoikeus
- 20) EU- kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa viittaus mahdollisesti julkaistuun ennako- ja hankintailmoitukseen

4.3 Valintaperusteiden ja arviointikriteereiden asettaminen

Tarjouspyynnössä on mainittava hankintapäätöstä tehtäessä sovellettava **valintaperuste**, kokonaistaloudellinen edullisuus tai tarjouksen hinta (HL 62,3 § sekä 69 ja 71 §). Mikäli valintaperusteena on tarjousten kokonaistaloudellinen edullisuus, tarjouspyynnössä on yksilöitävä asiaa osoittavat **vertailu- eli arviointiperusteet** (arviointikriteerit). Kokonaistaloudellisina arviointiperusteita voivat olla mm. tuotteen hinta, toimitusaika, valmistuspäivä, käyttökustannukset, ympäristöystävällisyys jne. Valintaperustetta ja sitä ilmentäviä arviointikriteereitä ei saa muuttaa tai lisätä hankintaprosessin aikana.

EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa valinta- ja vertailuperusteisiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Käytettäessä valintaperusteena kokonaistaloudellista edullisuutta, vertailuperusteet ja niiden suhteellinen painotus on ilmoitettava hankintailmoituksessa tai tarjouspyyntöasiakirjoissa.

Hankintatapahtumassa ehdokkaiden tai tarjoajien kelpoisuuden arviointi ja toisaalta tarjoajien jättämiensä tarjousten arviointi on erotettava toisistaan.

EU-kynnysarvot alittavissa hankinnoissa kokonaistaloudelliset vertailuperusteet voidaan kuitenkin ilmoittaa tarvittaessa vain tärkeysjärjestyksessä. Tähän ryhmään kuuluvissa palveluhankinnoissa ja urakoissa vertailuperusteina voidaan hankintalain 72 §:n mukaan käyttää myös hankinnan toteuttamisessa tarvittavaa tarjoajien kelpoisuuden vähimmäisvaatimukset ylittävää laadunhallintaa, pätevyyttä, kokemusta ja ammattitaitoa.

Tarjouspyyntöön voidaan sisällyttää tarjousten arvioinnissa käytettävän vertailutaulukon pohja, josta ilmenee eri arviointiperusteet (valintakriteerit) ja niiden suhteellinen painotus. Menettely selkeyttää tarjousten tekijöille tilaajan tarkoituksen ja se helpottaa samalla tilaajan tulevaa arviointia ja valintaa koskevan pöytäkirjan laadintaa.

4.4 Määräajat

Toimittajan, joka haluaa osallistua tarjouskilpailuun kynnysarvot ylittävissä hankkeissa, tulee avointa hankintamenettelyä lukuun ottamatta ilmoittaa halukkuutensa asiaan jättämällä osallistumishakemus hankintayksikön asettamassa määräajassa.

Tarjouksen jättämiselle on vastaavasti asetettava määräaika päivämääränä ja kellonaikana.

Osallistumishakemuksen ja tarjouksen jättämiselle varattavan määräajan vähimmäisajasta on EU-kynnysarvot ylittävien hankintojen osalta säädetty hankintalaissa. Muissa hankinnoissa tarjouksen tekemiseen on varattava riittävä aika, jonka pituus määräytyy hankkeen luonteen mukaisesti.

Mikäli tarjousten tekemiseksi on tilaajasta johtuvasta syystä (esim. virhe tai puute tarjouspyyntöasiakirjoissa) aiheellista myöntää lisää aikaa, siitä on ajoissa ilmoitettava kaikille, joilta tarjous on pyydetty.

Määräajan jälkeen jätetyt tarjoukset on hylättävä.

Tarjouspyynnössä on ilmoitettava aika, jonka tarjouksen tulee olla voimassa sen jättämisaajan päättymisestä. Tätä arvioitaessa on otettava huomioon tarjousten vertailun, päätöksenteon, pöytäkirjan valmistumisen, päätöksen tiedoksi antamisen vaatima aika.

4.5 Ehdokkaiden ja tarjoajien valinta

Hankintoihin liittyvä ehdokkaiden ja tarjoajien hyväksyminen tai sulkeminen pois kilpailusta tapahtuu eri tavoin hankintamenettelyn luonteesta riippuen. Toimittajien soveltuvuuden eli kelpoisuuden arviointi merkitsee sen selvittämistä, onko toimittajalla tekniset, taloudelliset tai muut edellytykset hankinnan toteuttamiseksi.

Avoimessa menettelyssä, jossa kaikki halukkaat voivat tehdä tarjouksen, tarjouksen tekijöiden soveltuvuus eli kyky toteuttaa hankinta arvioidaan vasta tilaajan saatua tarjoukset.

Muissa kynnysarvot ylittävissä hankintamenettelyissä, jotka alkavat rajoitettuna menettelyinä, hankintayksikkö päättää osallistumishakemusten jälkeen, ketkä ilmoittautuneista ovat soveltuvia kilpailun kohteena olevan hankkeen toteuttajiksi. Tämän jälkeen tarjoukset pyydetään kilpailuun va-

lituilta toimittajilta siten kuin hankintamenettelyjä koskevassa kohdassa on todettu. Yritystä, jolta on kelpoisuuden arvioinnin jälkeen pyydetty tarjous, ei saa kelpoisuuteen vedoten enää sulkea pois kilpailusta ellei yrityksen kelpoisuutta koskevat ominaisuudet ole olennaisesti heikentyneet tarjouspyynnön jälkeen.

Hankintayksikkö voi ehdokkaiden ja tarjoajien soveltuvuuden selvittämiseksi pyytää näiltä todistuksia tai selvityksiä suorituskelpoisten yritysten valitsemiseksi hankintalaista ilmenevällä tavalla. Asiaa koskevat vaatimukset on suhteutettava hankkeen laadun ja koon mukaisesti.

Teknisen suorituskyvyn osoittamiseksi voidaan vaatia esimerkiksi luettelo tarjoajan aikaisemmista kyseisen hankkeen toteuttamisedellytysten kannalta merkittävistä toimituksista (referenssiluettelo), selvitys tarjoajan henkilö- ja muista resursseista, selvitys toimittajan laadunvalvonnasta tai hankittavaa tavaraa koskevia näytteitä tai selostuksia.

Euroopan talousalueella jäsenvaltioiden virallisiin toimittajarekistereihin hyväksytyt toimittajat voivat osoittaa taloudelliset ja tekniset edellytyksensä rekisteröintiä koskevalla asiakirjalla.

EU-kynnysarvot ylittävien hankintojen kohdalla hankintalaissa on eroteltu tilanteet, joissa ehdokas tai tarjoaja on **ehdottomasti suljettava** pois kilpailusta (HL 53 §). Syynä on tällöin lähinnä talousrikollisuus. Ehdottomista sulkemistilanteista hankintalaissa erotetaan tapaukset, joissa pois sulkeminen on hankintayksikön **harkinnassa** (HL 54 §). Yritysten harkinnanvarainen sulkeminen tulee tehdä hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti.

EU- kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa hankintayksikön tulee jo hankintailmoituksessa todeta ne toimittajien soveltuvuutta koskevat harkinnanvaraiset vähimmäisvaatimukset, jotka niiden tulee täyttää uhalla, että toimittaja suljetaan pois kilpailusta (56,2 §). EU- kynnysarvot alittavissa hankinnoissa sulkemisperiaatteista voidaan ilmoittaa vasta tarjouspyynnössä (69 §).

Ehdokkaan tai tarjoajan sulkeminen kilpailusta voi harkinnanvaraisten sulkemisperusteiden kohdalla toteutua esimerkiksi seuraavien edellytysten vallitessa;

- toimittaja on konkurssissa tai
- toimittaja on päätetty asettaa selvitystilaan
- toimittaja on tuomittu ammattinsa harjoittamiseen liittyvästä lainvastaisesta teosta
- toimittaja on ammattitoiminnassaan syyllistynyt vakavaan virheeseen
- toimittaja on laiminlyönyt verojen ja lakisääteisten sosiaalimaksujen (esim. eläkevakuutusmaksujen) suorittamisen
- toimittaja on osoittautunut epäluotettavaksi antamalla vääriä tietoja hankintayksikölle tarjouksentekijän luotettavuuden arvioimiseksi.

Ehdokkaan tai tarjoajan sulkemisesta kilpailusta on tehtävä **hallinnollinen päätös** joko heti tai lopullisen valintapäätöksen yhteydessä. Se, milloin päätös annetaan ehdokkaalle tai tarjoajalle tiedoksi, on ratkaistava hankkeen luonteen perusteella. Ratkaisun tulee ilmetä viimeistään lopullisesta hankintapäätöksestä, jotta asianosaisella on mahdollisuus tarvittaessa hakea muutosta päätökseen.

Ehdokas tai tarjoaja voidaan sulkea pois kilpailusta myös tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain (1233/2006) eli **tilaajavastuulain** mukaisin perustein. Lailla pyritään torjumaan ns. harmaita markkinoita. Kilpailusta sulkeminen voi tapahtua tilaajavastuulaissa mainituin perustein, jos asiasta on mainittu tarjouspyyntöasiakirjoissa.

Tilaajavastuulain mukaan tilaajat, kuten hankintayksiköt ovat velvolliset vaatimaan tarjouskilpailun voittaneelta yritykseltä kilpailun ehdoista riippumatta viimeistään ennen sopimuksen allekirjoittamista tilaajavastuulaissa mainitut tiedot yhteiskunnallisten velvoitteiden täyttämistä, kuten verojen maksamisesta ja sosiaaliturvamaksujen suorittamisesta. Vastaavasti tilaaja on velvollinen selvittämään, mitä työehtosopimusta sopimuksen tarkoittaman työn toteuttamisessa sovelletaan. Työehtosopimusta koskevia tietoja lukuun ottamatta tilaajavastuulain velvoitteet limittyvät hankintalain 54 §:n tarkoittamien harkinnanvaraisten kilpailusta pois sulkemista koskevien periaatteiden kanssa.

4.6 Tarjousten vastaanotto ja avaaminen

Saapuneet tarjoukset kirjataan tai niiden päällykseen merkitään tarjouksen saapumisaika ja vastaanottajan nimi. Tietoteknisin menetelmin tehtyjen tarjousten vastaanotto on järjestettävä siten, ettei tarjousehtojen salaisuutta vaaranneta. Näin saadut tarjoukset on suljettava kirjekuoreen (telefaksit) tai muutoin varmennettava tietovuodot kesken asian käsittelyn.

Tarjoukset säilytetään avaamattomina niiden avaamistilaisuuteen saakka. Myös avaamistilaisuuden jälkeen on huolehdittava siitä, että tarjoukset niihin kuuluvine hankintapäätöksen kannalta oleellisine liitteineen säilytetään huolellisesti.

Valtion toimesta asuntolainoitettujen samoin kuin eräiden muiden valtion lainoittamien rakennuskohteiden toteuttamista koskevat tarjoukset on avattava julkisesti, jos erityismääräykset tai viranomaisen avustuspäätöksen ehdot sitä edellyttävät.

Tarjoukset avaa ilman julkisuutta niiden antamista varten varatun määräajan päätyttyä tekninen johtaja tai hankintapäällikkö yhdessä jonkun muun pkky:n viran- tai toimenhaltijan kanssa. Avatut tarjoukset varmistetaan päivämäärällä ja läsnä olevien henkilöiden nimikirjoituksilla. Avaustilaisuudesta laaditaan avauspöytäkirja, jonka liitteeksi laitetaan saadut tarjoukset. Kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa menettely voi pöytäkirjauksen osalta olla joustavampi. Avaustilaisuuden yhteydessä saatuja tarjousta koskevia tietoja ei saa julkistaa ennen lopullisen hankintapäätöksen tekemistä, jotta tarjousten jatkokäsittely ja mahdolliset välttämättömät täydentävät neuvottelut voidaan suorittaa ilman sivuvaikutteita.

4.7 Tarjousten hylkääminen

Hankinnasta päättävällä on oikeus hylätä saadut tarjoukset hankintalain mukaisin perustein.

Tarjous on hylättävä:

1. jos se on tarjouspyynnön vastainen
2. jos tarjoushintaa ei ole annettu yksiselitteisesti tai tarjouksessa ei ole esitetty vaadittuja hintaerittelyjä (yksikköhinnat).
3. jos tarjouksentekijä on tarjousmenettelyssä toiminut vilpillisesti taikka muuten lain tai hyvän kauppatavan vastaisesti,
4. jos tarjous on saapunut määräajan päättymisen jälkeen. Myöhästynyt, mutta ennen avaustilaisuutta saapunut tarjous voidaan kuitenkin ottaa huomioon kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa.

Lisäksi tarjoukset voidaan hylätä

1. jos kaikki tarjoukset ylittävät olennaisesti tarkoitukseen varatut määrärahat tai hankin-

ta osoittautuu tarpeettomaksi,

2. jos tarjoushinta on niin alhainen, että on ilmeistä, ettei hankintaa myyjän taloudelliset edellytykset huomioon ottaen voida tarjouksen mukaisesti täyttää. Tarjousten hylkääminen alhaisen tarjouksen johdosta edellyttää kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa hankintalaista selviävällä tavalla yksityiskohtaista selvitysmenettelyä (HankL 63 §)

4.8 Tarjousten arviointi ja toimittajan valinta

Hyväksytyt tarjoukset on vertailtava tarjouspyyntöön sisältyvien kaikkien ehtojen mukaisesti. Tarjouksia vertailtaessa ei saa ottaa mukaan uusia arviointiperusteita, joita ei ole mainittu tarjouspyyntöasiakirjoissa.

Tarjousten vertailun suorittaa hankintayksikkö tarvittaessa asiantuntijoita käyttäen.

Tarjouksia vertailtaessa on yleensä syytä tehdä vertailutaulukko, jotta eri arviointiperusteiden pisteytys muistetaan tehdä jokaisen tarjoajan kohdalta kaikkien tarjouspyynnössä mainittujen vertailukriteerien osalta. Vertailutaulukon pohja voidaan esittää jo tarjouspyynnössä. Vertailuperusteiden käyttö on perusteltava, ellei asia ilmene yksiselitteisesti vertailutaulukosta.

Tarjoukset on käsiteltävä niin hyvissä ajoin, että tarjouksen hyväksyminen voidaan saada tarjousentekijän tietoon tarjouksen voimassaoloaikana. Mikäli tarjousten käsittely lykkääntyy, tarjousten tekijöiltä on riittävän ajoissa tiedusteltava, ovatko ne valmiit jatkamaan tarjouksen voimassaoloaikaa hankintayksikön ehdottamaan uuteen päivämäärään saakka.

Tarjouksista on hyväksyttävä joko se, joka on asianomaista hankintaa koskevan valintaperusteen mukaan kokonaistaloudellisesti edullisin tai se, joka on hinnaltaan halvin. Kokonaistaloudellista valintaperustetta käytettäessä on sovellettava kaikkia hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä mainittuja vertailuperusteita.

4.9 Hankintapäätös ja sen pöytäkirjaus

Hankintapäätöksen tekee joko hankintapäällikkö tai tekninen johtaja.

Hankintapäätöksistä laaditaan päätöspöytäkirja asianhallintajärjestelmään. Pöytäkirja on laadittava noudattaen yleisiä hyvän hallinnon periaatteita ja siten, että siitä ilmenee hankintatapahtuman keskeiset vaiheet. Näin menetellen hankintoja valmistelevat ja niistä päättävät henkilöt saavat oikean kuvan hankinnasta. Hyvä pöytäkirja liitteineen antaa myös tarjousten tekijöille vastauksen hankintatapahtumasta kokonaisuudessaan. Keskeistä on tällöin hankintapäätös perusteluineen. Muutoksenhakutilanteessa pöytäkirja antaa selkeän kuvan hankinnasta hankintalain mukaisille muutoksenhakuelimille eli markkinaoikeudelle ja korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Hankintapäätös voidaan saattaa tutkittavaksi hankintaoikaisuna hankintayksikölle tai oikaisuvaatimuksin kuntayhtymän toimielimelle, jolloin pöytäkirjalla on vastaava merkitys.

Pöytäkirjaan on aiheellista sisällyttää yleiskuvaus hankintatapahtumasta.

Pöytäkirjasta, joka toimitetaan tarjouskilpailuun osallistuneille tarjoajille, tulisi hankinnan luonteesta ja laajuudesta riippuen ilmetä mahdollisuuksien mukaan mm. seuraavat asiat tarvittavin perusteluin;

- hankinnan yleiskuvaus
- hankittava tavara, palvelu tai rakennustyö

- milloin hankintailmoitus on julkaistu HILMA-kanavalla
- käytetty hankintamenettely
- miltä yrityksiltä tarjouksia on pyydetty
- ketkä ovat antaneet tarjouksen
- tarjousten avaustilaisuuden luonne
- tarjoajien kelpoisuus
- yritysten mahdollinen sulkeminen kilpailusta
- tarjousten tarjouspyynnön mukaisuus / mahdollinen hylkääminen
- tarjouksia koskeva tarkistusneuvottelut, jos sellaisia on pidetty
- tarjousten vertailu mahdollisine vertailutaulukoineen
- voittaneen tarjouksen valinta perusteluineen tarjouspyynnössä esitetyin valinta- ja arviointiperustein
- mahdolliset muut perustelut
- maininta sopimuksen syntymisajankohdasta
- muutoksenhakuohjeet

4.10 Tiedoksianto

Hankintayksikön tulee antaa päätös perusteluineen sekä valitusosoitus ja oikaisuohje kirjallisesti tiedoksi niille, joita asia koskee eli asianomaisille (hankintalaki 74, 75§). Lisäksi päätös tulee asettaa yleisesti nähtäväksi kuntalain mukaisesti.

Asianomaisille toimitettuun päätökseen on liitettävä kaikki päätöksentekoon vaikuttaneet tiedot, jotta heillä on mahdollisuus arvioida päätöstä ja käyttää lakisääteisiä oikeusturvakeinoja (asianosaisjulkisuus). Asianomaisille PKKY:n hankintayksikkö toimittaa päätöksen tiedoksiannon ensisijaisesti sähköisesti tarjouspyynnössä pyydettyyn sähköpostiosoitteeseen. Tiedoksiantoviestin päiväys- ja kellonaikamerkinnoista on nähtävissä milloin tiedoksianto on lähetetty. Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös asiakirjoineen katsotaan saadun tiedoksi sinä päivänä, jolloin viesti on ollut vastaanottajan käytettävissä.

Tiedoksianto asianomaisille voidaan tehdä myös tavallisena kirjeenä siten kuin hallintolaissa säädetään. Tällöin ehdokkaan ja tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä niiden lähettämisestä, jollei asianomainen näytä tiedoksiannon tapahtuneen myöhemmin.

Päätökset asetetaan yleisesti nähtäväksi Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän kuulutuksen mukaisesti. 15.12.2007 julkaistun kuulutuksen mukaan viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset pidetään nähtävänä ao. toimintayksikön toimistossa viranhaltijoittain päätöksentekoa seuraavan viikon keskiviikkona klo 9.00 – 14.30.

4.11 Hankinta-oikaisu / muutoksenhaku

Hankintaa koskevaan päätökseen tai ratkaisuun voi hakea muutosta

- alle kynnyksarvon alittavissa hankinnoissa hankintayksikölle osoitetulla hankinta-oikaisulla ja/tai kuntayhtymän hallitukselle osoitetulla oikaisuvaatimuksella
- kynnyksarvon ylittävissä hankinnoissa hankintalain mukaisesti.

Tarkemmat ohjeet toimenpiteistä annetaan päätöksen liitteenä olevissa oikaisuvaatimus- ja muutoksenhakuohjeissa.

Hankintalain mukaan voi julkista (kynnysarvot ylittävää) hankintaa koskevaan päätökseen tai ratkaisuun hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (hankinto-oikaisu) 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon. PKKY:n hankintayksikön lähettämässä oikaisuohjeessa ohjeistetaan, että hakija ottaisi epäselvissä tilanteissa ensin yhteyttä hankintayksikköön mahdollisen virheen korjaamiseksi hankinto-oikaisulla. Hankintatoimi voi myös käynnistää hankinto-oikaisun itsenäisesti, mikäli valinnassa/päätöksessä huomataan selkeä virhe ja ellei hankintasopimusta ole vielä tehty. (Hankintalaki 80-82 §).

Hankinta-asiaan markkinaoikeudelta muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi (hankintalaki 88§).

Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen osalta noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä.

4.12 Sisäinen tiedottaminen hankintoihin liittyen

Hankintayksikkö vastaa siitä, että kuntayhtymän henkilöstöllä on käytettävissä ajantasainen tieto voimassa olevista sopimuksista ja toimittajista. Tiedottamisessa hyödynnetään sähköisiä viestintäkanavia.

5. Sopimusten tekovaihe

5.1 Sopimuksen tai tilauksen tekeminen

Hankintalaki edellyttää, että kansalliset kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa hankintapäätöksen tekemisen jälkeen laaditaan kirjallinen sopimus. Sopimuksen allekirjoittaminen on sopimuksen syntymisen edellytys. Hankinnasta tehtävä sopimus tehdään noudattaen sopimuksen tekemistä koskevia voimassa olevia yksityisoikeudellisia säännöksiä, kuten oikeustoimilakia. PKKY:n hankintayksikkö toimii myös kansalliset kynnysarvot alittavissa ja kilpailutetuissa hankinnoissa siten, että vasta sopimuksen allekirjoittaminen on sitovan sopimuksen syntymisen edellytys.

Poikkeustapauksissa voidaan sitovan sopimuksen syntymisen ajankohdaksi kirjata esimerkiksi rahoitusta koskevan ratkaisun myönteinen päätös tai rakennus- tai ympäristöluvan saaminen.

EU- kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa päätöksen täytäntöönpanoon, kuten kirjallisen sopimuksen tekemiseen, ei saa ryhtyä ennen kuin on kulunut 7 päivää muutoksenhakuajan päättymisestä markkinaoikeudessa (odotusaika).

5.2 Ennakot

Myyjälle voidaan poikkeuksellisesti myöntää ennakkoa suoritettavasta maksusta. Ennakko on sovitettava hankinnan lopulliseksi osamaksuksi ja sille on tarvittaessa vaadittava riittävä vakuus.

5.3 Vakuudet

Hankintasopimuksen velvoitteiden täyttämiseksi hankintayksikkö voi tarvittaessa vaatia vakuuden. Tästä pitää olla maininta jo tarjouspyyntöasiakirjoissa, kuten muistakin sopimusehdoista.

Vakuudeksi voidaan hyväksyä raha- tai vakuutuslaitoksen antama omavelkainen takaus, pankin

antama talletustodistus tai tilaajan hyväksymä muu luotettava vakuus. Käytettäessä vakuutena taakuutodistusta tai muuta irtainta panttia, asiasta on syytä tehdä panttaussopimus, jolla mahdollistetaan vakuuden käyttäminen tilaajan hyväksi sopimusrikkomuksen tapahduttua.

5.4 Tavarán vastaanotto sekä palvelujen ja urakan hyväksyminen

Tavaraa vastaanotettaessa on sen määrä, laatu ja kunto viipymättä tarkistettava. Asennettavan laitteen saa hyväksyä vasta, kun sille on suoritettu käyttöönottotarkastus, jossa on todettu, että laite on toimintakunnossa ja täyttää sille asetetut suoritusarvot sekä muut hankintasopimuksen ehdot.

Toimituksen viivästyessä tai myyjän syyllistyessä virheelliseen tai sopimuksenvastaiseen toimintaan taikka muulla tavoin rikkoessa sopimusta, on asiasta viipymättä tehtävä kirjallinen huomautus (reklamaatio). Reklamaation yhteydessä on huolehdittava tarjouspyynnön mukaisesta myöhästymissakon (yleensä 1 % / alkava viikko) perinnästä/huomioimisesta laskutuksen yhteydessä. Reklamaatioiden suorittamisessa on noudatettava mahdollisten sopimusehtojen määräyksiä. Reklamaatioista on ilmoitettava myös hankintatoimeen, jotta epäkohdasta ollaan tietoisia ja vastaava tilanne osataan ennakoida seuraavan hankinnan yhteydessä.

Tavarán / palvelun vastaanottaja huolehtii toimitus- ja takuuasiakirjojen asianmukaisesta säilyttämisestä. Katso tarkemmin kohtaa 6.2 sekä hankintojen toimintaohjetta.

6. Erinäiset määräykset

6.1 Esteellisyys ja kilpailuneutraalisuus

Tarjouksen, hankintaa koskevan sopimuksen tai sen tulkintaa koskevan asian käsittelyyn tai tavarán tai palvelun tarkistamiseen osallistuvan henkilön tulee olla esteetön. Esteellisyydestä hankintasioissa on voimassa, mitä siitä on erikseen säädetty kuntalaissa ja hallintolaissa.

6.2 Asiakirjojen käsitteleminen ja säilytys

Asiakirjojen käsittelystä ja säilyttämisestä annetaan ohjeet arkistonmuodostussuunnitelmassa ja muissa asiakirjahallinnon toimintaohjeissa sekä hankintojen toimintaohjeessa.

6.3 Asiakirjojen julkisuus ja salassapito

Hankintoja koskevien asiakirjojen julkisuus riippuu hankinta-asian käsittelyvaiheesta. Asiakirjojen julkisuudessa noudatetaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) eli julkisuuslain säännöksiä.

Se, keneltä tarjouksia on pyydetty tai ketkä ovat jättäneet osallistumishakemuksen, on julkinen asia sen jälkeen, kun asia on päätetty tai kirjattu viranomaisessa. Sen sijaan hankintayksikölle saapuneet tarjoukset eivät ole vielä avaamisen jälkeen julkisia. Eri asia on, jos asiassa järjestetään julkinen avaustilaisuus (ks. kohta 4.6).

Sen jälkeen, kun tekninen johtaja tai hankintapäällikkö on tehnyt hankintapäätöksen ja kun asiaa koskeva pöytäkirja on allekirjoitettu ja tarkistettu, hankintapäätös on julkinen. Päätöksen julkistaminen tapahtuu tämän jälkeen viranomaisen harkinnan perusteella ottaen huomioon hankintalain ja julkisuuslain velvoitteet.

Hankintayksikön tulee päätöksen jälkeen antaa päätös tiedoksi kilpailuun osallistuneille tarjoutseentekijöille ja asettaa se yleisesti nähtäväksi kuntalain mukaisesti. Asianosaisille toimitettuun päätökseen on liitettävä kaikki päätöksentekoon vaikuttaneet tiedot, jotta heillä on mahdollisuus arvioida päätöstä ja käyttää lakisääteisiä oikeusturvakeinoja (asianosaisjulkisuus). Lopullisesti kaikki hankinta-asiakirjat liikesalaisuuksia lukuun ottamatta tulevat julkisuuslain nojalla julkisiksi, kun hankintasopimus on tehty (JulKL 7 §). Jälkimmäinen tilanne koskee lähinnä ns. yleisöjulkisuutta.

Tarjouskilpailuun osallistuneen yrityksen antama tarjoushinta on julkinen. Tarjoukseen liittyvän kokonaishinnan lisäksi myös yksikköhinnat ja hintaerittelyt ovat pääsääntöisesti asianosaisjulkisia, koska tarjouskilpailun voittaja on saatettu valita näiden tietojen perusteella. Hankintakilpailuun osallistuneilla tarjoajilla on oikeus saada tieto myös muista tarjousten vertailuun ja päätöksen tekemiseen vaikuttaneista keskeisistä seikoista, jotta heillä olisi mahdollisuus tarvittaessa hakea muutosta päätökseen.

Hankintaviranomainen ei saa ilman asianosaisen suostumusta käyttää oikeudettomasti tietoja, jotka liittyvät tarjouksen tehneen elinkeinonharjoittajan liike- tai ammatillisuuteen. Vastaava kiellto koskee muita näihin verrattavia tietoja, jos tällaisen tiedon ilmaiseminen saattaisi aiheuttaa elinkeinonharjoittajalle taloudellista vahinkoa (JulKL 24 §).

EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa hankintasopimusta koskeva jälki-ilmoitus ei saa sisältää tietoja, joiden julkaiseminen olisi yleisen edun vastaista tai saattaisi vaarantaa luottamuksellisten liiketietojen säilyttämistä, perusteltuja kaupallisia etuja tai tervettä kilpailua.

Hankintalaki edellyttää, että hankintasopimus tehdään kirjallisesti.

7. Otto-oikeuden käyttäminen

Kuntalain mukaan kuntayhtymän hallituksella on oikeus ottaa käsiteltäväkseen alaisensa viranomaisen päättämä hankinta-asia. Otto-oikeutta on käytettävä viimeistään sen ajan kuluessa, jossa oikaisuvaatimus on tehtävä eli 14 pv kuluessa päätöksen tiedoksi saannista.

Otto-oikeuden käyttämistä varten viranomaisten on ilmoitettava tekemistään päätöksistä hallitukselle lukuun ottamatta asioita tai asiaryhmiä, joista hallitus on päättänyt, ettei se käytä otto-oikeutta. Ilmoitus on tehtävä kuntayhtymän johtajalle neljän päivän kuluessa viranhaltijapäätöksen tekemisestä.

Koulutuskuntayhtymän hallituksen päätöksen mukaan ilmoitusta ei tarvitse tehdä seuraavista hankinta-asioista:

- hankintapäätös, jos hankinnan kertahinta on alle 60.000 euroa alv 0 % tai sen aiheuttama vuotuinen kustannus on alle 200.000 euroa alv 0 %
- rakennuttajapäätös, jos sen kustannusvaikutus on alle 60.000 euroa alv 0 %
- urakkatarjousten hyväksyminen, jos urakan kustannus on alle 200.000 euroa alv 0 %
- tilojen, koneiden, laitteiden vuokralle ottaminen, jos vuotuinen kustannus on alle 60.000 alv 0 %

Päätökset niistä asioista, joista ei tarvitse ilmoittaa, voidaan otto-oikeuden estämättä panna täytäntöön, jollei yksittäistapauksessa ole ilmoitettu asian ottamisesta hallituksen käsiteltäväksi.

9. Ohjeen voimaantulo

Tämä ohje otetaan käyttöön 1.11.2010.

POHJOIS- KARJALAN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

JAKELU Intranet
Pohjois-Karjalan ammattiopistot
Pohjois-Karjalan aikuisopisto
Pohjois-Karjalan Oppisopimustoimisto
Pohjois-Karjalan Kesäyliopisto
Kuntayhtymän toimisto

LIITE 2

Hankintadirektiivien ja hankintalain B-liitteen mukaiset ns. toissijaiset palvelut

Ryhmät	Palvelujen kuvaus	CPC-viitenumero
17	Hotelli- ja ravintolapalvelut	64
18	Rautatiekuljetuspalvelut	711
19	Vesikuljetuspalvelut	72
20	Tuki- ja avustavat kuljetuspalvelut	74
21	Oikeudelliset palvelut	861
22	Työnvälitys- ja henkilöstönhankintapalvelut [Paitsi työsopimukset.]	872
23	Tutkinta- ja turvallisuuspalvelut, paitsi panssariautopalvelut	873 (paitsi 87304)
24	Koulutuspalvelut ja ammatilliset koulutuspalvelut	92
25	Terveystenhoito- ja sosiaalipalvelut	93
26	Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut	96
27	Muut palvelut [Paitsi radio- ja televisiotoiminnan harjoittajien ohjelmien ostoa, kehittämistä, tuotantoa tai yhteistuotantoa koskevat sopimukset sekä radio- ja televisiolähetysaikaa koskevat sopimukset.]	

LIITE 3

Hankintamenettelyt tiivistelmä

Hankintamenettelyt, tiivistelmä			
Alle kansallisen kynnyсарvon (tavarat ja palvelut < 30 000 €, B-liite palvelut < 100 000€, rakentaminen < 150 000 €)			
Alle 3000 € hankinnat	toimitaan hankintapäällikön laatiman hankintaohjeen mukaan		
3000 - 10 000 € tavara- ja palveluhankinnat	1) aina ensisijaisesti hankintayksikön hankintatiedotteeseen mukaisesti sopimustoimittajilta ellei tavaraa tai palvelua ole tiedotteessa erikseen rajattu 2) suora hankinnalla (kertaluonteisissa hankinnoissa) siten, että hintataso tarkistetaan vähintään kolmelta toimittajalta esim. sähköpostilla. Hintatarkistuksista on tehtävä muistio las-kun liitteeksi Basware-IP-järjestelmään (muista tallennus). 3) pyydetään hankintayksikköä kilpailuttamaan		
10 000 € - 30 000 € tavara- ja palveluhankinnat	1) hankintatiedotteeseen mukaisesti sopimustoimittajilta ellei hankittavaa tavaraa tai palvelua ole tiedotteessa erikseen rajattu 2) kilpailutus hankintayksikön parhaaksi katsomalla tavalla a) julkisella ilmoituksella b) tarjouspyynnöt vähintään kolmelta toimittajalta, valintakriteereinä kokonaistaloudellinen pisteytys (malli löytyy intranetista) c) hintatason ollessa tiedossa neuvottelumenettelyllä		
	määräajat	huomaa	
Yli kansallisen kynnyсарvon (tavarat ja palvelut > 30 000 €, B-liite palvelut > 100 000€, rakentaminen > 150 000 €) KILPAILUTUS HANKINTATOIMI			
Kilpailutaan (valmiiksi kilpailutetun hankinnan voi tehdä hankintatiedotteeseen mukaisesti sopimustoimittajilta)			
Avoim menettely	Riittävä tarjousaika.	yleensä kriteereinä vain hinta, tarjouksia voi tulla paljon >>> vertailu muutoin hankalaa.	
Rajoitettu menettely		toimittajamäärä rajattavissa > osallistumishakemukset > valitaan yritykset tarjouspyyntö väh. viideltä luotettavalta ja toimituskykyiseltä toimittajalta	
Perinteinen neuvottelumenettely		erityiset perusteet, hankintalaki 25\$, 65\$ ja 66\$, perusteet ehdottomat jos tavara- ja palveluhankinnan arvo yli 50 000€, rakentamishankinnan arvo yli 500 000 €, tasapuolisuus, ei hinnantarkistuksia!	
Kilpailullinen		vain poikkeustapauksissa	
Puitesopimukset		esim. määrät eivät etukäteen tiedossa, sopimuksen sisällä ns. minimikilpailutukset, edellytykset hankintalaki 31-32\$ ja 65\$, max neljä vuotta	
Ilman kilpailutusta, suora hankinta		Vain erityisin perustein (hankintalaki 27\$, 28\$ ja 67\$)	
Yli EU-kynnyсарvon (tavarat ja A-liite palvelut > 193 000 €, rakentaminen < 5 278 000 €) KILPAILUTUS HANKINTATOIMI			
Kilpailutaan (valmiiksi kilpailutetun hankinnan voi tehdä hankintatiedotteeseen mukaisesti sopimustoimittajilta)			
Avoim menettely	kts. liite 4	yleensä kriteereinä vain hinta, tarjouksia voi tulla paljon >>> vertailu muutoin hankalaa.	
Rajoitettu menettely	kts. liite 4	>> valitaan tarjoavat yritykset tarjouspyyntö väh. viideltä luotettavalta ja toimituskykyiseltä toimittajalta.	
Perinteinen neuvottelumenettely	kts. liite 4	Erityiset perusteet, hankintalaki 25\$, 65 ja 66\$, tasapuolisuus, ei hinnantarkistuksia !	
Kilpailullinen neuvottelumenettely	kts. liite 4	vain poikkeustapauksissa eteneminen vaihteittain (hankintalaki 29\$ ja 30\$)	
Puitesopimukset		esim. määrät eivät etukäteen tiedossa; edellytykset hankintalaki 31\$, max neljä vuotta	
Ilman kilpailutusta, suora hankinta		Vain erityisin perustein (hankintalaki 27\$)	

LIITE 4

Määräajat EU-kynnysarvot ylittävissä kilpailutuksissa

EU-KYNNYSARVOT YLITTÄVIEN HANKINTOJEN VÄHIMMÄISMÄÄRÄAIKATAULUKKO

Menettelytapa	Ei ennakoilmoitusta			Ennakoilmoitus julkaistu		
	Ilmoitus tehty sähköisesti	Ilmoitus ja tarjouskirjat sähköisesti 1	Ilmoitus postitse	Ilmoitus tehty sähköisesti	Ilmoitus ja tarjouskirjat sähköisesti 1	Ilmoitus postitse
Avoin menettely (tavarat, palvelut, rakennusurakat)						
Tarjousaika	45 pv*	40 pv*	52 pv*	22 pv*	22 pv*	22 pv*
Rajoitettu menettely, neuvottelumenettely ja kilpailullinen neuvottelumenettely						
Osallistumishakemuksen jättäminen	30 pv*	30 pv*	37 pv*	30 pv*	30 pv*	37 pv*
Tarjousaika rajoitetussa menettelyssä	40 pv**	35 pv**	40 pv**	22 pv**	22 pv**	22 pv**
Nopeutettu rajoitettu tai neuvottelumenettely						
Osallistumishakemuksen jättäminen	10 pv*	10 pv*	15 pv*	10 pv*	10 pv*	15 pv*
Tarjousaika rajoitetussa menettelyssä	10 pv**	10 pv**	10 pv**	10 pv**	10 pv**	10 pv**
Käyttöoikeusurakat						
Osallistumishakemuksen jättäminen	45 pv*	-	52 pv*	-	-	-
Aliurakoiden osallistumishakemukset	-	-	37 pv*	-	-	-
Tarjousaika	-	-	40 pv**	-	-	-
Jälki-ilmoitus	-	-	48 pv***	-	-	48 pv***

Ennakoilmoitus tehdään sähköisesti [HILMAssa](#).

* Hankintailmoituksen lähettämispäivää seuraavasta päivästä

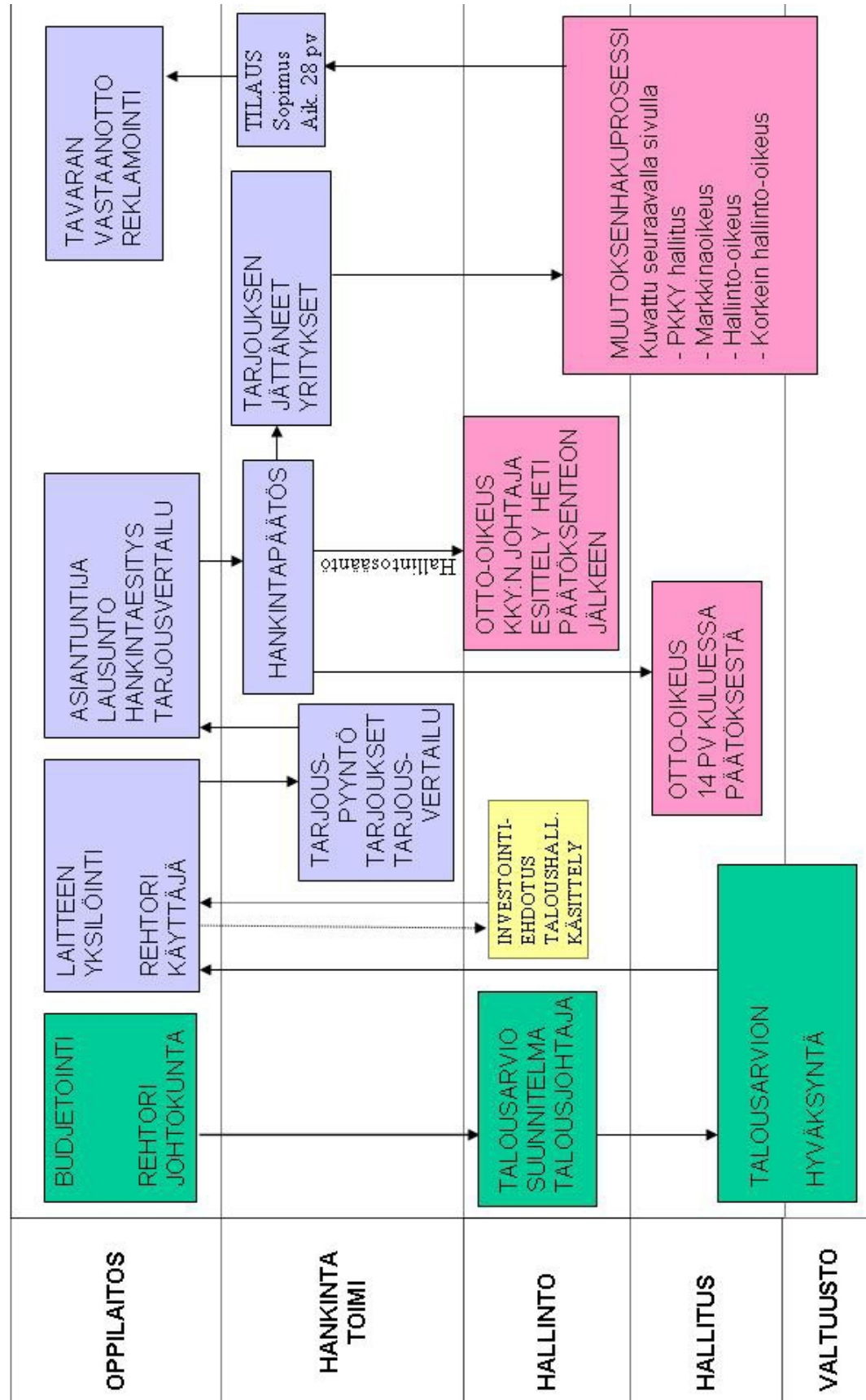
** Tarjouspyynnön lähettämispäivästä

*** Hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn syntymisestä

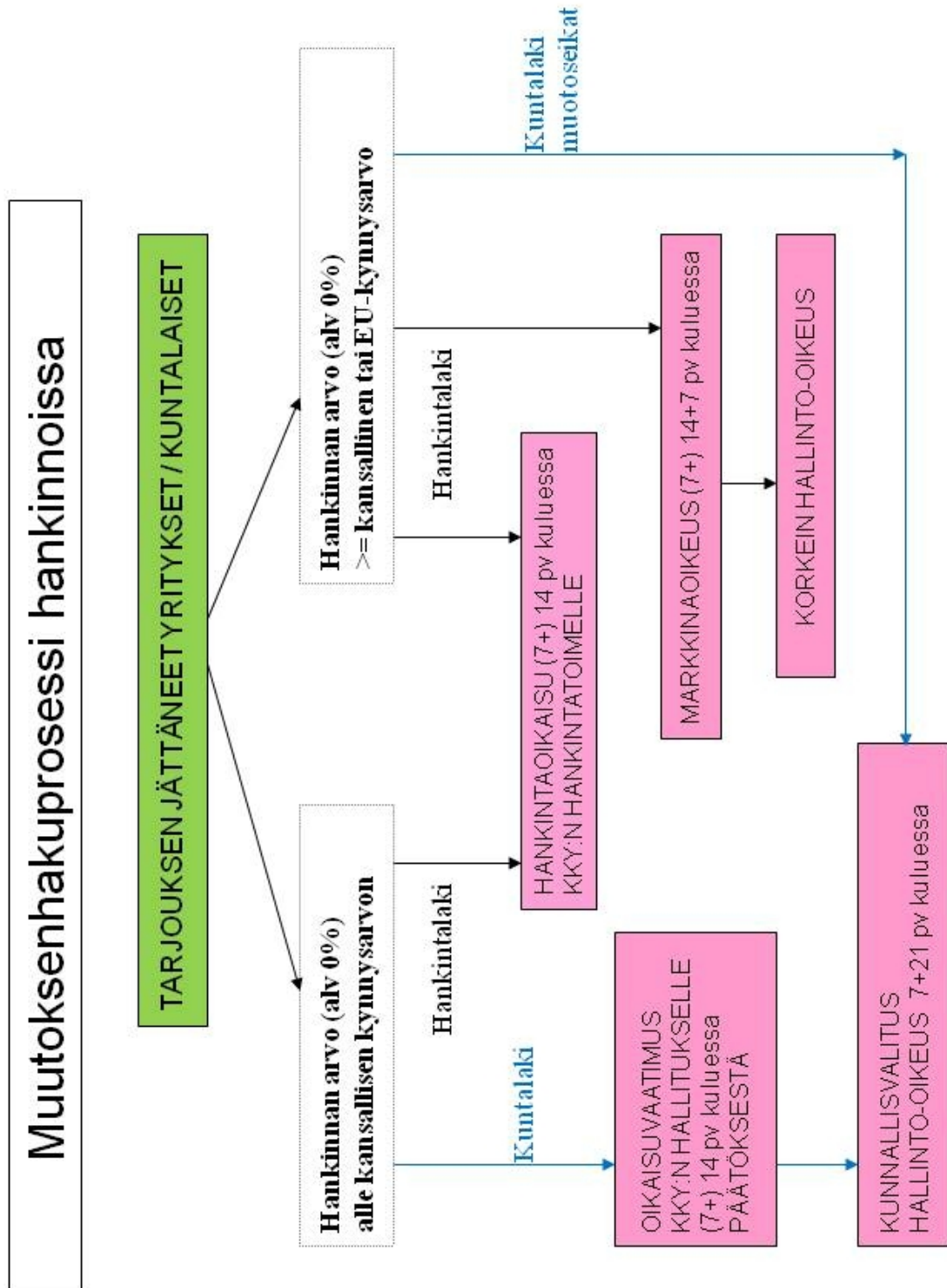
1 Hankintalain 38 §:ssä säädetään tarjousasiakirjojen sähköisestä saatavilla olosta ja sähköisestä ilmoittamisesta. Ilmoitus tehdään sähköisesti sekä tarjouspyyntöasiakirjat ja liiteasiakirjat ovat sähköisesti ja täydellisesti saatavilla sekä ilmoituksessa on mainittu internetosoite ko. asiakirjoihin.

Hankintaprosessi

HANKINTAPROSESSI

Muutoksenhakuprosessi hankinnoissa

19.8.2010